SALI
30
MART 1937
Yıl: 20-3
Sayı: 6900-1020

KURUN

İSTANBUL — Ankara Caddesi
Posta kutusu: 46 *(İstanbul)*

Telgraf adresi: Kurun . İstanbul
Telef. 21413 *(Yazı)*, 24370 *(İdare)*

Yarınki sayımız
İlâvemizle beraber
24
SAYIFA

İş Bankası Merkez binası

İş Bankasının Yıldönümü

Halkın İş Bankasına parasını yatırması millî uyanışın en canlı bir misalidir

Yazan:

ASIM US

(Yazısı, 2 incide)

İŞ BANKASI

Hissedarlar umumî heyeti toplantısı dun Ankarada yapıldı

Ankara, 29 (Telefonla) — İş Bankası hisselerlar umumî heyeti bugün 13 üncü malî yılı toplantısını yapmıştır.

Celseyi idare meclisi reisi Fuat Bulca açmıştır. Geçen malî yıla ait muamele ve hesap raporları okunarak tasvip ve idare meclisi ipka edildikten sonra murakipler raporu ve bilânço tetkik edilmiştir.

(Sonu: Sa. 4 Sü. 4)

Hatay'da polisle halk arasında bir çarpışma oldu

2 polis öldü, halktan da birçok ölü ve yaralı var

Mevkuf Türklerin süngü ve kamçı ile dövülerek Halebe götürülmesini halk protesto etti

Halep 29 (Hususî) — 15 martta Dirzor'a 10 kişilik bir vatanî polis müfrezesi gönderilmiştir. Müfreze efradı şehirde devriye gezmeğe başlar başlamaz esnaftan birisini yakalamışlar ve adamı döverek karakola götürmüşler - dir. Dayark hâdisesinden müteessir olan ahali karakolu basmıştır.

Karakola hücum edenler 300 kişi - dir. Bu hücum üzerine halkla polis arasında müsademe olmuş, iki polis öl - müştür.

Halktan müteaddit ölü ve yaralı vardır.

HALK GAYRİİNSANÎ HAREKETLERİ PROTESTO EDİYOR

Lâzkiye, 29 (Hususî) — İntihabat meselesinden ve Kırıkhanda müşahitlere karşı tezahürat dolayısile gûya suçlu olarak aylardanberi mevkuf bulunan Türklerin ellerine kelepçe vurularak süngü ve kamçı darbelerile Halebe sevkedilmiş olmaları Sancak halkı arasında büyük tesir uyandırmıştır.

(Sonu Sa. 4 Sü. 3)

Mükâfatlı ilmî araştırma

Ankara, 29 (A.A.) — Dil Kurumu Genel Sekreterliğinden:

"Ceyb" ve "teceyb,, sözlerinin türkçelerini nisan 2 akşamına kadar mektup veya telgrafla bildireceklere 100 lira hediye edilecektir.

Amerikan donanmasının iki zırhlısı ve iki kuvvetli topu

Amerika silâhlarını tahdit ediyor!

On kruvazörün inşasını geri bıraktı

Silâhların tahdidi için İngilterenin teşebbüsile müzakereler başlıyacak

Nevyork, 29 (A.A.) — Nevyork Herald Tribune gazetesinde Albert Varner şöyle yazmaktadır:

"Amerika bir deniz muahedesi imza edilmesi ümidile 10 yeni kruvazörün inşasını tehir etmiştir. Bahriye nezareti tarafından hazırlanan ve yeniden 10 kruvazör inşası için lâzım gelen tahsisatın verilmesine müsaade eden kanun lâyihası şimdilik kongreye arzedilmiyecektir. Bu karar reisicümhurla bahriye nezareti arasında bir görüşmeden sonra verilmiştir. Amerika hükûmeti şimdilik 31 sonkânunda hükümsüz kalmış olan Londra deniz muahedesi mucibince silâhlarını tahdit etmeğe devam etmek niyetindedir.

Resmî mahfillerin ümit ettiğine göre bir, birbuçuk sene sonra bütün dünya silâhlarının tahdidi ve iktısadî, siyasî vaziyetin istikrarı için yeniden müzakereler cereyan edecektir.

Ayni mahfillere göre bu işlerde İngiltere önayak olacak ve bu takdirde Amerika hükûmeti de kendisine mümkün olduğu kadar müzaheret edecektir.

JAPONYA ANLAŞMAYI BOZARSA NE KAZANIYOR?

Londra, 29 (A.A.) — "Daily Telegraph,, gazetesi, Japonyanın Londra deniz itilâfı ahkâmına tevfikan hareket etmekten imtina etmesini teessüfle karşılamaktadır. Bu muahede ahkâmı mucibince, halen inşa edilmekte bulunan İngiliz harp gemileri müstesna olmak üzere, topların kalibresi 16 yı tecavüz etmiyecektir.

(Sonu, sa 4 Sü, 5)

Franko hükûmetine karşı suikast

Hazırlayanlar bulundu ve kurşuna dizildi

Asilerin Madrit'e yeni bir hücum için hazırlandıkları bildiriliyor

Londra, 29 (A.A.) — "Manchesterguardian,, ın diplomasi muh'abiri bildiriliyor:

Geçenlerde Burgos hükûmet komitesine karşı vücude getirilmiş bir komplo meydana çıkarılmıştır. Komplo, bilhassa malaga'da çok şiddetli olmuştur. Birçok şehirlere de şamil olan fesat tertibatının en ziyade Malagada hararetli olduğunu zannedilmektedir.

Bu fesadın gayesi, asilerin ellerinde bulunan esirleri kurtarmak ve hatların gerisinde müsellâh bir isyan çıkarmak idi.

Zannolunduğuna göre general Franconun emri altında çalışmakta olan birçok zabitler bu işte methaldar bulunmaktadırlar. Bu komployu idare etmiş olmalarından şüphe edilen 18 kişi hemen idam edilmiştir.

MADRİTE HÜCUM HAZIRLANIYOR

Madrit, 29 (A.A.) — Dün hükûmet tayyareleri Madrit cephesindeki düşman hatlarının üzerinde tarassut uçuşları yapmışlar ve sevkülceyş noktalarında askerî kıtalar tahşit edilmekte olduğunu görmüşlerdir. Tahmin edildiğine göre general Franko, kuvvetlerini tekrar toplamakta ve yakında Madrite taarruz etmeğe hazırlanmaktadır.

Guadalajara cephesinde vaziyet değişmemiştir. Hükûmetçiler ihtiyatla ilerlemektedirler. Hedefleri Aragon yo-

(Sonu: Sa. 4 Sü. 4)

B. Antonesko yarın Belgrada gidiyor

Yugoslav - İtalyan anlaşması Romanyaya zararlı mı?

Belgrat ziyareti geri kalan B. Beneş

Bükreş, 29 (A.A.) — Hariciye nazırı Antonesko 31 martta Küçük Anant konseyinin toplantısında bulunmak üzere Belgrada gidecektir.

Sonu: Sa. 4 Sü. 2)

Iki başlı

Dört elli ve dört ayaklı

Bir çocuk doğdu!

Atina, 28 (Hususî) — Volos belediyesi hastanesi doğumhanesinde 40 yaşlarında bir kadın bir vücutte iki kafalı, dört elli ve dört ayaklı bir âcube doğurmuştur. Anasının karnı yarılarak doğurtulan bu âcube emsaline pek az tesadüf edilir bir şeydir. Doktorlar bu âcubenin hamile kadının bir kazaya uğrayarak rahmindeki ikiz çocukların henüz tekâmül etmeden alınmasından ileri geldiğini söylemektedirler.

Ege Kasırgası

Yazan: Kadircan Kaflı

Bu tarihî roman 8 inci sayıfamızda devam ediyor

Hitler Ren'de

Yapılan askerî inşaatı

Tetkik edecek

Paris, 29 (A.A.) — "İntersigeant" gazetesinin Berlin muhabiri, Führerin önümüzdeki hafta başında Ren'e yapacağı seyahate girişmeden evvel, paskalya tatillerini geçirmek üzere Proberchtesgaden'e gitmiş olduğunu bildirmektedir. B. Hitler, Ren nehrinin sol sahilindeki askerî inşaatı tetkik edecektir.

İş Bankasının Yıldönümü

Halkın İş Bankasına parasını yatırması millî uyanışın en canlı bir misalidir

Yazan:

ASIM US

İş Bankası hissedarları umumî heyeti dün Ankara merkezinde senelik toplantısını yaptı ve bu millî müessesenin bu toplantısı umumî malî vaziyetin de mütaleasında bir fırsat oldu.

İş Bankası teessüs edinceye kadar bankacılık Türkiye için hemen tamamen yabancı denilecek bir sanat idi. Ondan önce Türk sermayesi ile temeli atılmış bir takım banka teşekkülleri bulunmakla beraber bunların bir kısmı resmî usul ve nizamlara tabi oldukları için ya mahdut bir ihtisas sahasından dışarıya çıkmamış, yahut esasında bir takım iş adamlarının teşebbüslerini finanse etmek maksadile kurulmuş olduğu için faaliyetleri sadece bu çerçeve dahiline münhasır kalmıştı. Diğer taraftan Osmanlı saltanatının ekonomik ve finansal varlığını kemiren kapitülâsyon rejimi bir takım malî imtiyazlar şekline girerek ecnebî bankaların inkişafına her suretle yardım ettiği halde muayyen gayeler için ve mahdut sahalar içinde çalışan Türk bankalarının bir ahtapot gibi vücutlarına sarılarak serbestçe iş görmelerine imkân bırakmıyordu. Türklerin bankacılık yapması değil, mevcut bankalarda memur olarak çalışması bile binbir türlü zorluklara uğruyordu. Sözün kısası Türk milleti, Türk sermayesi, Türk ekonomisi, ecnebî bankalarına hizmet etmek mecburiyetinde kalıyordu.

İşte İş Bankasının memleketimizde teessüsü her şeyden evvel Türklerin serbest iş hayatının bu esaretten kurtulmasına başlangıç olmuştur. Bundan sonra ekonomi yolunda şahsî bir teşebbüse girmek istiyen Türkler İş Bankasında kendi dillerinden anlayan, kendi dertlerini ve ihtiyaçlarını takdir eden yardıma hazır bir müracaat kapısı bulmuştur. Bu vaziyet memleketin iş ve ekonomi hayatı ile İş Bankası arasında az zamanda karşılıklı bir emniyet doğurmuştur. Bu emniyetin neticesi olarak banka da kendi işlerinde sürat ile ilerliyen bir feyze kavuşmuştur.

Hakikaten memleketin iş ve ekonomi hayatı ile İş Bankası arasındaki emniyet derecesini takdir edebilmek için - Celâl Bayarın koyduğu sağlam an'aneyi devam ve inkişaf ettirmek muvaffakiyetini kazanmış - değerli direktör Muammer Erişin gazetelerde çıkan beyanatını görmek kâfidir.

Bu sözlerden anlıyoruz ki kuruluşunun ilk senesinde ancak (14,554) liradan ibaret olan küçük tasarruf hesapları on üç yıl içinde tahmin edilemez derecede artmış ve bugün (27) milyon liraya yaklaşmıştır. Yüz binlerce Türk vatandaşının dişlerinden, tırnaklarından ayırarak topladıkları paraları böylelikle İş Bankasına getirip yatırmaları yalnız bu müessese için bir muvaffakiyet eseri değildir; aynı zamanda bu itimadı millî uyanışın en canlı bir misali ve delili olarak göğüslerimizi iftihar duyguları ile kabartacak bir hâdisedir.

Memlekette her sınıf tasarruf sahipleri tarafından İş Bankasına karşı gösterilen itimadın bir manası daha vardır ki o da bu millî müessesenin girişmekte olduğu büyük teşebbüslerde bilgi ile hareket etmesi ve semereli muvaffakiyetler elde eylemesidir. Bu itibar ile bankayı idare eden elleri takdir etmek lâzımdır.

Uzun yılların acı tecrübeleri bize şu hakikatı pek açık olarak göstermiştir: Bir memleketi haricî tehlikelere karşı müdafaa etmek yalnız silâhlı bir ordu meselesi değildir. Bu silâhlı ordu ekonomice kuvvetli bir millete istinat ederse ancak o zaman kendisinden beklenen vazifeyi tam olarak yapabilir. Onun için İş Bankasının senelik bilânçoları arasından memlekette gördüğümüz ekonomik inkişaf bu noktadan da bizi memnun edecek bir manzaradır.

Unutmayalım ki milyonlarca insandan mürekkep olan bir memlekette bir takım ferdi zorluklar, hattâ felâketler olabilir. Mühim olan şey bu zorlukların ve felâketlerin normal nisbet seviyesini aşmamasıdır. Asıl büyük kütlenin her gün biraz daha fazla refaha doğru ilerlemesidir. Bununla beraber geçen buhran yılları içinde İş Bankasının varlığı birçok ferdî zorlukların ve felâketlerin de önüne geçmiştir. Bankanın yıllık toplantısında bu noktadan yaptığı hayırlı hizmetleri de hatırlamak bir vicdan vazifesidir.

GÜNÜN AKİSLERİ

Bir tefelsüf

Nurullah Ataç (Haber) de "Zaruretler„ hakkında ne düşündüğünü şöyle anlatıyor:

"Zaruretlere boyun eğmek, insanoğlunun şanından değildir. Medeniyet, dün yayı buldukları gibi kabul etmiyenlerin, onu hulyalarına benzer bir hale getirmek istiyenlerin eseridir. Güneş batıp ortalık kararduktan sonra insan gözünün görmemesi de tabii bir zarurettir. Kanadı olmıyan insanın havada yüksel emmesi de tabii bir zarurettir... Güneş battı diye etrafı görmemeğ razı olmıyan, uçmak istiyen adam tabii zaruretleri yenmek istiyor demektir.

İdealist, zarureleri inkâr etmez, dünyanın bugünkü şartları içinde birçok şeylerin kabil olmadığını bilir, içi yanar. Fakat boynunu bükmez, o şartları değiştirip imkânlar çerçevesini genişletmek ister. İdealinin tahakkuk edemiyeceğini, ancak bir hayal olarak kalmağa mahkûm olduğunu kabul eden adam bir "idealist„ değil, gururunu besliyecek birtakım fikir oyunları ile vakit geçiren bir zavallıdır.

Zaruretlere boyun eğmek insanın, insanlığından vazgeçmesi demektir; çünkü dünyayı değiştirmek, çirkini güzel, kötüyü iyi etmek, ıslah etmek arzusu da insanî bir zarurettir... Niçin bizi küçük düşüren zaruretlere boyun eğelim de içimizde duyduğumuz o ilâhî zarureti inkâra kalkalım?„

25 bin franga satılan bir yumurta !

Paskalya yumurtası meşhurdur. Fakat, bu adet nerden geliyor? Bazılarının fikrine göre yumurta eskiden bütün mahlûkların ve dünyanın menşei sayılırdı; hıristiyanlar da bunu İsanın doğuşuna alâmet olarak almışlardır.

Yumurta hediye etmek adeti Ortaçağda, krallar ve Derebeyler arasında başlamıştır. Son asırlarda da paskalyada saraylarda yumurta hediye etmek âdeti devam etmiştir. XV inci Louis'nin kızına verdiği bir devekuşu yumurtası daha bundan birkaç sene evvel Fransada, antika meraklıları arasında satışa çıkarılmış ve yirmi beş bin franga satılmıştı!...

Dünyanın en çok çeyizli kızları!

Kanadada beşi birden doğan kız kardeşleri bilirsiniz. Şimdi büyüdüler: Önümüzdeki mayısın 28 inde üç yaşlarına basıyorlar.

Fakat, filmleri alınarak, resimleri satılarak kazandıkları para daha şimdiden onları milyoner yaptı: Bu suretle kazandıkları para bugün iki milyon lirayı bulmuştur!

Beşinin de kız olduğunu göz önünde bulundurursak çeyiz paralarının şimdiden, hem de pek fazla olarak hazırlandığını söyliyebiliriz!

Geçmiş Kurunlar

30 Mart 1922

DARÜLFÜNUNDA BİR HÂDİSE

Darülfünunda mabadettabiiye müderrisi olan Rıza Tevfik Beyin dün Darülfünun konferans salonunda verdiği konnferansta bir hâdise olmuştur.

Türk Darülfünununda Türk harsını yapmakla mükellef olan bu müderris Fuzuliden bahsederek Türk olmadığını söylemiş ve samilerden birinin kısa bir itirazını mucip olmuştur. Bu itiraza cevap veren Rıza Tevfik Bey büs bütün tuğyana gelerek

— Evet Türk değildir. Türklerde hiç bir şey yoktur, demiş ve tecavüze cür'et etmiştir.

Bu cür'et samiini büyük bir infiale sevketmiş, konferasçı ıslıklarla sus[illegible]

Meşhur İngiliz tayyarecisi Jim Mollison

Atlas Okyanusunda niçin posta tayyareleri işliyemiyor

Avrupa ile Amerikayı ayıran Atlas Okyanusu tayyare ile ilk defa Lindberg tarafından geçilelidenberi şimdiye kadar on sene zarfında bir çok kereler aşıldı.

Jim Mollison bunlar arasında Okyanusu üç kere geçen tek tayyarecidir.

Atlas Okyanusunu geçmek bugün, tayyareciler için, artık pek tehlikeli bir şey sayılmıyor. Hattâ, bir yandan İngiltere, bir yandan Amerika, iki kıta arasında muntazam hava postaları kurmağı düşünüyorlar.

Fakat, bu engin denizi üç kere geçmiş olmak gibi, bu mesele hakkında salâhiyet sahibi olan tayyareci Jim Mollison şimdiki halde böyle muntazam postalar tesisinin mümkün olamayacağını söyliyor ve sebep olarak da bilhassa şunu gösteriyor: "Bizim [illegible] 6200 kilometrelik olan bu mesafede yetişecek benzini taşıyabiliyor. Fakat, yolcu tayyaresinin, yolcu ve yükle beraber bunu taşımasına imkân yoktur. Yani, daha büyük tayyareler yapılıncaya kadar bu mümkün değildir.

"Bundan başka, hava vaziyeti, muntazam postalar işletilmesine müsait değildir. Biz Amerikadan veya Avrupadan kalktığımız zaman havanın müsait olmasını bekliyoruz. Bir posta tayyaresi bunu beklerse posta tayyareliği nerede kalır!„

Bu arada şunu da hatırlatalım ki, evvelce de yazdığımız gibi, Jim Mollison yakında İngiliz kralının taç giyme merasiminde çekilen filmi Amerikaya "Hindenburg„ zeppelininden evvel yetiştirmek için, Atlas Okyanusu üzerinde yeni bir yarışa girecek.

Aynı zamanda, Lindbergin Okyanusu ilk geçişinin onuncu yıldönümü münasebetile mayısta birkaç tayyareci Amerikadan Avrupaya hareket edecektir. Bunların içinde Jim Mollison da vardır.

Günlerin peşinden:

Fakir ile milyonerin farkı

Amerikada bir anket açılmıştır; mevzuu (bir milyoner ile fakir arasında ne fark olduğunu tayin etmek)tir. Bu ankete binlerce insan iştirak etmiş, hepsi başka türlü cevap vermiştir. Fakat neticede hâkem heyeti bütün cevaplar içerisinden yalnız şunu beğenmiştir:

— Fakir ona derler ki karnı daima açtır; bir gün midesini iyice doyurabilirse sofradan kalkarken (Acaba ne vakit yine böyle bir yemek yimek fırsatını bulacağım) diye düşünür; milyoner ise her gün sabah akşam karnını doyurur; fakat her sofradan kalkışında: (Acaba bu yediğim yemek mideme dokunacak mı?) diye düşünür.„

Bu anket bize Şirazlı Şeyh Sağdînin meşhur Gülistanındaki bir fıkrasını hatırlattı: Adamın biri Lokman Hekime gitmiş:

— Günün hangi saatinde yemek yiyeyim?„

Demiş. Lokman Hekim bu adama şu cevabı vermiş:

— Eğer zenginsen karnın acıktığı zaman, fakirsen ekmeği bulduğun zaman!„

Amerikada yapılan anketin neticesi ile Şeyh Sağdînin fıkrası birleştirilince şu hakikat anlaşılıyor ki Lokman Heikimin kavline göre fakir olan adam daima sıhhî surette yemek yer; her vakit iştahası yerindedir. Zengin ise daima fazla yemek ile midesini bozar ve her vakit mide rahatsızlığından şikâyetçidir.

Hasan Kumçayı

— Bil bakalım, ben kimim?..

— Vallahi bilmem... Sesin Ahmedin sesine, ellerin Mehmedin ellerine, üzerindeki koku Hasanın kokusuna benziyor..

Sokak isimleri

Sokak isimlerinin türkçeleştirilmesi etrafında yapılan tetkikler sona ermek üzeredir. Bazı isimlerin tarihî olup olmadıkları hakkında alâkadarlardan sorguda bulunulmuştur.

Cevap geldikten sonra yeni isimlerin listesi Şehir Meclisine verilecektir.

Limanlarımıza gelecek gemiler hakkında

Hudut ve sahiller Sıhhat Umum müdürlüğü Türkiye limanlarına gelecek gemilerin on beş gün evvelki hareket limanlarına ait patentelerin gösterilmemesinde ceza alınmıyacağı hakkında yeni bir talimatname neşretmiştir.

Gülhane müsamereleri

6.3.937 tarihinde cuma günü Gülhane tıbbî müsamerelerine Porf. Dr. Lûtfi Aksu riyaseti altında devam edilmiştir.

1 — Ree Sifilizi Dr. Sedat, 2 — Pell Graf vak'ası Dr. Esat, 3 — Demaus Prekosin insülin ile tedavisi Dr. Mevlût, 4 — Mezanteri sipesifik olmıyan iltihabı bir tümer Dr. Operatör Mustafa. Prof. Dr. Abdülkadir Noyan, Nâzım Şakir, Zeki Burhan, Burhanettin Osman, Murat münakaşalara iştirak etmişlerdir.

Müthiş bir kazada

Kimsenin burnu kanamadı!

Londrada iki gün evvel, askerî bir tayyareyle bir tren arasında görülmemiş bir çarpışma olmuştur.

Londra — Mançester ekspresi yüz kilometre bir hızla giderken, karşıdan gelen tayyare lokanta vagonuna çarpmıştır. Bu çarpışma neticesinde vagonun damı kopmuş tayyare ise şayanı hayret bir tesadüf ve pilotnun ustalık ve soğuk kanlılığı sayesinde muvazenesini temin ederek yere inmeğe muvaffak olmuştur. İşin asıl garip tarafı şu ki, gerek tren yolcularından, gerekse tayyaredekilerden hiçbirisi yaralanmamıştır.

Pariste polisler gaz maskesi takıyor

Paristeki son karışıklıktan sonra toplanan bir komisyon, polis memurlarının bu gibi hâdiselerde nasıl hareket edeceklerine dair yeni kararlar verdi.

Bu kararlara nazaran, polislerin gaz maskeleri bulunacak; nümayişçilere karşı güldüren, ağlatan gazlar, selloloit fişekleri kullanabilecekler, üzerlerine boya serpebilecekler!

Boksör kahve açarsa..,

Eski Amerikalı boks şampiyonu Sam Geraldo Nevyorkta bir kahve açmış. Fakat, çarpışmak hevesi henüz sönmemiş olan boksör müşterisine yumruk atmak için bir yol bulmuş.

Kahvede şöyle bir levha var:

"Borçlarını veremiyenler için:

"Borç 15 çente kadar ise sol elle çeneye bir yumruk;

"15 çentten 25 çente kadar, sağ kolla çeneye bir yumruk;

"25—30 çent arasında ise, nakavt oluncaya kadar yumruk,...

O halde, yumruğu yemeğe razı olan bedava kahve çay içecek, diye mi düşünüyorsunuz? Hayır. İşin böyle çıkar yolu olmadığını düşünen Sam tarifeye şöyle devam ediyor

"50 çent borcu olanlar polise teslim olunur.„

Bununla beraber, yumruk yemeğe niyet edenleri de korkutmaktan geri kalmıyor; listenin sonuna ilâve ediyor.

"Ben 90 kiloyum ve şimdiye kadar boksta 150 galibiyet kazanmışımdır.„

Çıkan kitaplar

Ruh hastalıkları

Yazan :

AHMET MUHİP

Bay Fahrettin Kerim

Değerli profesör doktor Fahrettin Kerim, ruh hastalıkları (Psychiatrie) hakkında çok şayanı dikkat bir eser neşretmiştir. Eserin ehemmiyeti ihtiva ettiği malûmatın ilmîliği nisbetinde, ayni derecede herkesin anlıyabileceği bir tarzda anlatılmış olmasından geliyor. Bu sebepten de bizim kalamimize mevzu oluyor.

Hakikaten her günkü hayatın karşımıza çıkardığı mütemadî güçlükler ve bilhassa yirminci asır medeniyetinin insanı bir taraftan yükseltmesine karşılık, öbür taraftan mütemadiyen zâflarını yüzüne vurması ve bunu bize kabul ettirmesi faciaları önünde insanoğlunun asabî olmadığını iddia etmek çok gülünç olur. Haricî imkânların asabî yayılış üzerindeki tesirlerine, miras olarak içimizde sakladığı birçok ruhî hastalığa karşı, diğer neviden hastalıklara karşı olanından daha müsait bir halde bulunduğumuzu anlatır. Bu manada ruh hastalıkları ilmî, faraza mide hastalıkları ilminin yaptığı gibi bize kat'î tedavi imkânlarını veremiyor demektir. Zira menşei frengi ile alkolizm olan ve irsen intikal eden ruhî dalâletler müstesna — çünkü bunların ârazı bertaraf edilemiyor — bizi ruhan hasta olduğumuz devreden evvelki ruhî halimize iade edemiyor.

Mademki hâdiseler karşısında ruhî faaliyetimizi sakin ve mtüevazin bir halde tutmak mümkün değildir, o halde mütemadiyen bu halin artması fecaati ile karşı karşıya bulunuyoruz. Son zamanlarda yapılan birtakım hasapların bilmem hangi senede, bütün insanların deli olacakları hakkındaki kanaate kolayca "hayır" demek elimizden gelmiyor. Asıl tuhafı, bunu bildiğimiz halde içtinap kabil olmuyor. Bir diğer netice, ruh hastalıklarını doğuran sebepleri tanımış olmamız, onları izale etmek için lâzım olan imkânı temin etmiyor.

Fakat bütün bunların bilinmesine rağmen, sahiden bir Don Kişot olan insan kafası, ârızalara karşı mücadele imkânını bulmak için mütemadiyen didinmektedir. Bugün bu imkânlara sahip değilse, yarın bunları elde edeceğinden emindir.

Ruh hastalıkları ilminin yapmak istediği en mühim işlerden biri de ruhî hastalıklarımızı uzvî hastalıklar gibi bir lâboratuvar mesaisi sayesinden tedavi etmek çareleri üzerinde düşünmektir. Şüphesiz her illetli insan — tabiî muayyen bir ruhî tagayyür nisbetini idame ettiren insan demek istiyoruz — delirecek kadar azamî inhitat göstermiş olan kimsenin şifa bulabileceğine katiyyen inanmaz, câlidir. Çünkü kazanılan şey olsa olsa, ancak bu inhitatın daha azamî oluşunun önüne geçmektir. Bu imkândan daha ötesine varmak bir gün gelecek temin edilecek midir? Bunu akıllı olanlar bir gün böyle bir âkıbeti varit görerek kabule mütemayil görünüyorlar.

Ruh hastalıkları ilmi bugün sadece tagayyürlerimizi tesbit etmek ve bu tagayyürlerin sebeplerini tayin etmek hususunda bazı imkânlara sahiptir. Başlangıç halinde olan bazı tenkitlerin tedavisi için de birkaç formüle sahip bir vaziyettedir.

Değerli profesörümüz, bu kitabında en basit asabî ihtilâçlardan tutun da, deliliğin bütün nevilerine kadar bugünkü ilmin tesbite muvafak olduğu her nevi hastalıktan bunları esaslı tasniflere tabi tutarak bahsetmekte ve bazıları üzerinde yapılabilen lâboratuvar mesailerini anlatmakta, hastalığın teşhisi ile doğuş sebeplerini zikretmektedir.

Bu ilmin memleketimizdeki pek uzak olmıyan mazisi gözönüne getirilirse profesör doktor Fahrettin Kerimin bu sahadaki mesaisinin ve eserinin her sınıf münevver tarafından kolayca anlaşılabilecek tarzda yazılmış olmasının ehemmiyeti derhal teslim edilir. Hastalık nevilerine ait fotoğrafla tesbit edilmiş olan vesikalar esere daha fazla bir mükemmeliyet izafe etmetkedir.Her insanın ruhan hasta olmaya müsait bir halde olduğu kolayca kabul edilebileceğine göre, ehemmiyetsiz olanlarından olmasa bile pek mühimlerinden hepimizin kendimizi korumağa mecbur olduğumuz meydandadır. Bu noktai nazardan doktor Fahrettin Kerimin "Ruh hastalıkları,, kitabı her fırsatta müracaat edilecek bir KENDİNİ TAHKİK kitabı sayılır.

Bundan başka eserin meslekî bakımdan da çok büyük bir ehemmiyeti olduğu aşikârdır. Şüphesiz bu bakımdan değerini tayin etmek mütehassıslarına ait bir iştir.

Fakat şimdiden denilebilir ki, ruh hastalıklarına dair olan bu kitabı mevzuubahsettiğimiz kıymetleri haricinde Türk tababetinin ruh hastalıkları üzerindeki mesaisine ait mühim vesikaları da ihtiva etmek gibi bir hususiyeti tasımaktadır.

Gerek bu ilmin ihtisasını yapan, gerekse ruhî faaliyetimizin marazî tezahürlerine alâka duyan her münevver bu kitaba muhtaçtır. Ben bu ikincilerden olarak, değerli profesör doktor Fahrettin Kerimi bu kıymetli eserinden dolayı hararetle tebrik eder, ve ona teşekkür ederim.

KISA HABERLER

* Bursanın Paşa mahallesinden Mehmet oğlu Hakkı, Sabri oğlu Cemil, Recep oğlu Hikmet, Şükrü oğlu İsmail, İsmail oğlu Kerim isminde beş kişi arkadaş Naibler mevkiinde 12 yaşında ve Hanife adında bir kızı oynatırlarken Bursa zabıtası tarafından yakalanıp Adliyeye verilmişlerdir.

* Evvelki gün kendi tayyaresile şehrimize gelen İngiliz kadın tayyarecilerinden Lady Margrit beraberinde gelen İngiliz yüzbaşisile birlikte gene tayyaresile Suriyeye gitmiştir.

* Şehrimize gelen Triyeste valisi Salen müzeleri ve camileri gezmiştir.

* Sıvasta da soya fasulyesi yetiştirilmesi için teşvikte bulunulmaktadır.

* İzmitin tarihi yakında İzmit halkevi tarafından kitap halinde basılacaktır.

* Sıhhî sebeplerle Efganistan Maarif müsteşarlığından istifa edip şehrimize gelen Emin Âlinin yerine başka bir müsteşar istenmiştir. Maarif vekâleti yeni müsteşarı yakında seçip gönderecektir.

* Tam teşkilâtlı bir hale getirilecek Bağdat üniversitesi için memleketimizden profesörler istenmiştir.

* Defterdarlık müsadere edilen ayarsız ölçülerin maliyeye verilmesini istemiştir. Fakat bu hususta bir sarahat olmadığından Adliye vekâletine müracaat edilmiştir.

* Havran kazası elektriğe kavuşmuştur.

* Eskişehirde kadınlar spor klübü kurulmuş ve faaliyete geçmiştir.

* İlk tedrisat müfettişlerinin maaşlarını umumi müvazeneden almaları için hazırlanan kanun lâyihası Başvekâlete verilmek üzeredir.

* Gayrimübadiller tasfiye işlerinin eskisi gibi Ziraat bankası veya başka bir teşekküle verilmesi için teşbbüslerde bulunmaktadırlar.

* Maliye vekilimiz Fuat Ağralı nisan ortalarında Ankaraya dönecektir.

* Portakallarımızın ıslahı için Dörtyolda bir fidanlık yapılacaktır.

Nisan maaşı

Memurların nisan maaşı perşembe günü verilmeye başlanacaktır.

"Fantoma,, kurtulamadı!

"Fantoma,, lâkabile tanınana Mehmedin, Galatada pandispanyanın kasasını soymaktan, bir müddettenberi üçüncü cezada yapılan duruşmasının son safhaları, "Parmak izi,, mevzuu etrafında toplanmıştı.

"Fantoma,, Mehmet, şöyle diyordu:

— Ben, bu işin faili değilim. O kasayı görmedim bile. Yok, ticarethanedeki daktilo masasının camı üzerinde benim parmak izim bulunmuş! Ne malûm benim olduğu? Gerçi, buradaki Emniyet müdürlüğü parmak izi memurları, o izin benim parmak izim olduğunu söylüyorlarsa da, bu doğru olamaz. Parmak izi, parmak izine benzer. Bir insanın parmak izinin başka hiç bir insanın parmak izine benzemiyeceği, daha ziyade faraziyedir. Kat'iyyet ifade etmez. Zaten teknik işler, bu bakımdan o derece ilerlememiştir ki!

Ve "Fantoma,, Mehmet, gülümisyerek, ilâve ediyor:

— Uymak başka şeydir, uydurmak başka!

"Fantoma,, Mehmet, buradaki Emniyet müdürlüğü parmak izi memurlarının aleyhindeki raporunu kabul etmemekte ısrar edince, müddeiumumî

Parmakizi raporu aleyhine çıktı!

4 sene, 10 ay hapsedilecek

Feridun Baganannın da isteğile heyet, bu hususta Ankaradaki teknik büroden bir rapor istenilmesine karar vermişti.

"Fantoma,, Mehmedin, geçende bir gün müddeiumumî ve hakyeri heyeti huzurile, salonda, Emniyet müdürlüğü parmak izi memurlarından biri tarafından, parmak izi alınmış ve bu izden başka, diğer iki kişinin parmak izi de yanyana konulmuş, her birine birer numara atılmıştı. 1 numara, "Fantoma,, Mehmedin parmak izinin numarasıydı!

Dünkü celsede, Ankaradaki teknik bürodan gelen oldukça mufassal rapor okundu. Bu raporda, gönderilen 1, 2, 3 numaralı parmak izlerinden, 1 numaralı izin, Pandispanyanın ticarethanesindeki soyulan kasanın bulunduğu odada, daktilonun masası üstündeki camda seçilen aprmak izine tıpkı tıpkısına uyduğu yazılıyordu: Yani, "Fantoma,, Mehmedin parmak izine!

2 ve 3 numaralar konularak gönderilen diğer iki kişinin parmak izlerinin de hiç bir uyarlık göstermediği tasrih ediliyor ve ayrıca, umumî olarak bazı mülâhazalar da ilâve olunuyordu: Parmak izlerinin biribirine kat'iyyen benzemediğ ; hattâ ikiz çocukların parmak izlerinde bile bariz ayrılıklar bulunduğu, doğduktan, ölüp de kokup çürümiye başlayıncaya kadar, parmak izlerinin değişmediği; parmak izlerile herkesin mutlaka tanınabileceği yolun da!

"Fantoma,, Mehmet' bu rapora karşı da, aşağı yukarı ayni itirazları ileri sürerek, "Bunu da kabul etmiyorum,, dedi.

Reis Necip Nadir, âza Hüseyin ve Salim, müzakereye çekildiler biraz sonra, şu karar bildirildi Suçun "Fantoma,, Mehmet tarafından işlendiği sabittir; kendisinin dört sene, on ay hapse konulmasına ve otuz sekiz lira duruşma masrafının da kendisine ödetilmesine, ittifakla!

"Fantoma,, Mehmet, başka hiç bir şey söylemedi, sâkin bir tavırla salondan çıktı, getirildiği yere, götürüldü: Tevkifhaneye!

Kuyuda bir ceset!

Bulgar Nikola, öldürüldü mü, yoksa?. Ceset Morga kaldırıldı

Dün tarladaki kuyudan çıkarılan ceset

Topkapıda Mevlevihane kapısı civarında bir tarladaki kuyuda dün bir ceset bulunmuştur.

Zabıta ve müddeiumumilik, tahkikata el koymuş, adliye doktoru Enver Karan, derhal vak'a yerine gitmiş, kendisi de hazır bulunduğu halde ceset iplerle kuyunun dibinden çıkarılmıştır.

Enver Karan, cesedi muayene etmiş, Morga kaldırılıp otopsi yapılmasına lüzum görmüştür.

Kuyudan çıkarılanın, Nikola adlı bir Bulgar olduğu anlaşılmıştır. Vakanın bir cinayet mi, yoksa kaza mı olduğu, daha belli değildir. Civardakilerin ifadeleri alınmakta, ehemmiyetle tahkikat yapılmaktadır.

Pirincunu eroinin yerini tutar mı?!

Kesekâğıt içindeki yarım kilo "beyaz toz,,la başlıyan vakanın davası dün bitti!

26 ağustos 1936. Akşam saat 20. Kalyoncu kolluğunda Küçük Alinin kahvehanesi, kalabalık. Bir kenarda şu iki kişi konuşuyorlar: Hayik ve Şaban.

— Yunanistana gideceksin, demek Hususî tertibatlı bavulunla eroin götüreceksin? Bu eroini ben sana tedarik ederim. Sen de gelirken, deri getirirsin! Bunda çekinecek ne var? Hiç, canım!

Hayika bunları söyliyen Şaban, uzaklaşıyor, biraz sonra tekrar geliyor. Bir kesekâğıt içerisinde yarım kiloluk beyaz bir tozu Hayika uzatıyor. Ve tam bu sırada da, belediye polisi Hulûsi görünüyor:

— Yakaladım sizi! Cürmümeşhut halinde! Demek siz eroin kaçakçılığı yapıyorsunuz, ha! Düşün önüme, yürüyün karakola!

Kurtuluş yok. Polis Hulûsi, İkisini de Taksim merkezine götürüyor. Kesekâğıt da elinde. Onları koridorda bekletiyor, içeriye giriyor, dışarıya çıkıyor ve bir odadan çıktıktan sonra, Şabanı bir kenara çekip, kendisile gizlice konuşuyor, bunun üzerine Şaban, Hayika yaklaşıyor, "Komiser Fikriye verilmek üzere, bir miktar para lâzım!,, yollu, ondan para istiyor. Güya bu suretle eroin işi, örtbas edilecek! Hayik, şaşırmış telâşla üzerinde ne var ne yoksa çıkarıp veriyor: Tam 460 lira var. Az da değil!

Polis Hulûsi, kendi hesabına bu paradan 110 lirasını alıyor ,cebine atıyor, üst yanını, yani 350 lirayı Hayika geri gönderiyor. Şaban vasıtasile. Fakat, Şaban, paranın bu kısmını da kendi benimsemeği tercih ed yor!

Halbuki, Şabanın Hayika verdiği ve polis Hulûsinin de elinden aldığı kesekâğıt içerisindeki beyac toz, eroin filân değil, bakkaldan alınmış pirinç unu imiş! Ortada bu noktadan takibatı icabettirir bir suç filân yok!

Neden sonra işin iç yüzünün farkına varan Hayik, şikâyet edince, yukarıda anlattığımız vaziyet araştırılıp inceleniyor, vak'anın şekli hakkında. biribirinden farklı muhtelif ifadeler tesbit edildikten sonra, polis Hulûsi ile Şaban, hakyerini boyluyorlar!

Bu iddia ile tahkikat, muhtelif safhalar, mütalea, müdafaa ve sonunda şu karar: Üçüncü ceza, her ikisinin de suçlarını sabit gördü, üçer ay hapislerini kararlaştırdı Ayni zamanda parayı ödemelerini de!

Polis haberleri

Tramvaydan atlıyan kadın

Kule dibinde Şehsuvar caddesinde oturan Rayne isminde bir kadın Şişli — Tünel tramvayı ile Harbiyeye giderken stadyom önünde atlamak istemiş, düşmüş, vücudünün muhtelif yerlerinden yaralanmıştır.

Yaralı kadın hastaneye yatırılmıştır.

ÇERÇEVE TAMİR EDERKEN — Galatada Necatibey caddesinde kahveci Mehmet, kahvenin cam çerçevelerini tamir ederken ayağının altındaki merdiven kayarak düşmüş, başından ağır surette yaralanmıştır.

Elindeki keser de yoldan geçen Periklinin kafasına düşmüş, yarmıştır. Perikli de hastaneye kaldırılmıştır.

EŞYA ÇALARKEN — Beyoğlunda Macar caddesinde oturan polis mektebi gaz muallimi Bay Rüştünün evine İbrahim ve Mehmet isminde iki hırsız girmiş, eşya çalarken yakalanmışlardır.

BİSİKLETLE ÇARPTI — Kadıköyünde Rasimpaşa mahallesinde oturan Recai bisikletle Yavuztürk caddesinden geçerken Kâmil isminde bir çocuğa çarpmıştır. Çocuk yaralanmış, tedavi altına alınmıştır.

YANGIN — Feridiyede Çamdalı sokağında Mehmedin evinde oturan 70 yaşında Eremi isminde bir kadının düşürdüğü sigaradan yangın çıkmış, bir kısım eşyalar yanmıştır.

Yeni binalardan alınacak temizlik resmi

Yeni yapılan binalar için temizlik ve aydınlatma resmi tahakkuk ettirilmediği yapılan tetkiklerden anlaşılmıştır.

Belediye reisliği tarafından şubelere bu hususta yeni bir emir verilmiştir. Bütün tahsildarlar kendi mıntakalarındaki yeni evlerin mikdarlarını bir liste halinde hazırlayıp şube müdürlüğüne verecek, buna göre resim alınacaktır.

Yeni çöp iskeleleri yapılacak

Çöplerin denize dökülmesi için hazırlıklar yapılmaktadır. Azapkapı ve Unkapanındaki çöp iskeleleri yıkıldığı için bunların yerlerine yenileri yaptırılacaktır.

Zehirli gaz konferansları

Zehirli gazlardan korunmayı öğrenmek için halka verilecek konferansların yerleri hazırlanmaktadır. Konferansçıların isimleri de tesbit edilmektedir.

Önümüzdeki ay faaliyete geçilecektir.

SON HABERLER

Balkan kupası

Itiraz edilen kararlar Bükreşte konuşulacak

Ankara, 29 (Telefonla) — Geçen teşrinievvelde Sofyada toplanan Balkan kupası komitesinin kongresinde verilen kararlara Yunanlılar tarafından itiraz edilmişti. Son verilen bir karara göre mayısın 2 sinde Bükreşte yeni bir toplantı yapılarak, itiraz edilen meseleler üzerinde yeniden görüşülecektir.

Türk Spor kurumu Futbol federasyonu da bu toplantıya davet edilmiştir.

Bu toplantıdan sonra Balkan kupası maçlarının tarihi ve nerede yapılacakları belli olacaktır.

Çankaya belediye teşkilâtı

Ankara, 29 (Telefonla) — Çankaya kazasında belediye teşkilâtı yapılması hakkında yapılan intihap neticesi Dahiliye Vekâleti tarafından Başvekâlete arzolunmuştu. İntihap Vekiller Heyetince tasdik edilmiştir.

Kâbil maarif müşavirliğimiz

Ankara, 29 (Telefonla) — Kâbildeki maarif müşavirimiz B. Emin Âli, hastalığı dolayısile, vazifesinden ayrılmak mecburiyetinde kalmıştır.

Afgan hükûmeti Maarif Vekâletimizden yeni bir müşavir gönderilmesini iltimas etmiştir.

Yeni müşavir bugünlerde seçilecektir.

İstanbuldan şehrimize dönmüş olan Kâbil üniversitesi rektörü B. Hasan Reşat Afgana hareket etmek üzeredir.

Kısa Ankara Haberleri

* SÜMER Bank idare heyetinde münhal bulunan azalığa mütekait jandarma yarbayı Refet tayin edilmiş ve tayini yüksek tasdikten geçmiştir.

Parise gemi işliyor!

Paris, 29 (A.A.) — 12 gemiden mürekkep bir filo, Creusot'dan Parise hareket etmiştir.

Bu küçük filo, Saon ve yukarı Loire nehirlerini biribirine rapteden kanaldan, müteakiben Loire'dan Yonne'a giden kanaldan ve nihayet Seine nehrinde geçmek suretile birkaç gün sonra parise gelecektir.

Serginin açılma günü olan bir mayısta bu 12 ufak gemi resmen servise girecektir.

Linberg Atina yolunda

Halep, 29 (A.A.) — Lindbergh, dün öğleden sonra buraya gelmiş ve şehri ziyaret etmiştir. Kendisi bu sabah hareket etmiştir. Oradan Atinaya gidecektir.

Kısa Harici Haberler

* NEVYORK'ta Vestand Sinagogunda dün 3 dakika yangın çıkmış, 200 bin dolar hasara sebebiyet vermiştir.

Zabıta, yangının Yahudi aleyhtarı tedhişçiler tarafından çıkarılmış olup olmadığını meydana çıkarmak için tahkikat yapmaktadır.

* PENSİLVANYA'da bir kömür madeninde vukua gelen iki infilâk, 9 kişinin ölümüne sebebiyet vermiştir.

* MISIR kralı Faruk Lausanne'a ve sonra Montreux'ya gitmiştir.

* HİNDİSTANDA Pincap şehrinde mecusîlerle müslümanlar arasında bir takım müsademeler olmuştur. 8 kişi ölmüştür. 20 kadar da yaralı vardır.

* ŞAMPANYADA bir kasaba da mühim bir çamur ve taş cereyanı hasıl olmuştur. Birçok evleri tahrip etmiş, büyük yolu ve elektrik hatlarını kesmiştir Bunun sebebi, müteakiben devam eden yağmurlardan dır.

* DUBLİNDE 1916 isyanının yıl dönümü tesit edilmiştir. Nümayişçilerle polislerden 20 kişi kadar yaralanmış 40 kişi kadar da tevkif edilmiştir.

Meclisin dünkü toplantısında

Memurin kanunu müzakere edildi

Ankara, 29 (Telefonla) — Büyük Millet Meclisi bugün (dün) Refet Canıtez'in başkanlığında toplandı.

Dahiliye Vekâletine jandarma subaylarını nahiye müdürlüğüne, kaymakamlığa ve valiliğe muvakkat bir zaman için vekil tayin etmek hakkını veren proje üzerindeki tefsir talebinin birinci müzakeresi yapıldı.

Refik İnce (Manisa) meselenin bir kere de dahiliye encümeninde tetkikini istedi. Muhtelif hatipler söz aldılar. En son söz olarak Dahiliye Vekili ve Parti Genel Sekreteri Şükrü Kaya bu teklifle istenilen hakkın istisnaî hallerde tatbik edileceğini söyledi. Ve Proje encümene gönderildi.

Bundan sonra, siyasî müsteşarlıklara tayin edilen zatlar hakkındaki Başvekâlet tezkeresi okundu ve Başvekâletin bu tayinlerine ittıla peyda edildikten sonra yeni memurlar kanunu projesinin müzakeresine geçildi.

Projenin ellevemirde dahiliye encümeninde ve sonra bütün alâkadar encümenlerde tetkik istenildi ve mikdarı yüz bine varan iş ve faaliyet şubeleri ayrı olan her biri başka başka meslekte ve ayrı şartlar arzeden ihtisas kısımları müteaddit bulunan memur için umumî ve müşterek hükümler okunurken bunlar üzerinde azamî dikkat ve hassasiyetin bir muvaffak olma şartı olduğu tebarüz ettirildi.

Memurin kanunu muvakkat encümeni meb'uslardan birinin verdiği takrirdeki mucip sebepleri haklı görerek encümenin aza sayısının artırılmasını istedi. Mazbata aynen kabul edildikten sonra, Meclis çarşamba günü toplanmak üzere, içtimaa nihayet verildi.

B. Antonesko

(Üstyanı 1 incide)

Tuna üzerinde Romen . Yugoslav köprüsünün temel atma merasimi ve Çekoslovakya Cümhurreisi Beneş'in Belgrad seyahati tehir olunmuştur.

Siyasî mahafilde söyylenildiğine göre, Yugoslav . İtalyan muahdesi Küçük Antant devlet reislerinin toplantısından ve Beneş'in Belgradı ziyaretinden evvel üç hariciye nazırı arasında bir mülâkatı zarurî kıldığı söylenmektedir.

Romanya, Lâtinlere olan bütün sempatisine rağmen Yugoslav - İtalyan anlaşmasının kendisine zarar verdiği kanaatindedir. Binaenaleyh Küçük antant konseyinin toplantısına büyük bir ehemmiyet verilmektedir. Mevzuubahis oaln meselelerin fevkalâde nazik olması dolayısile konuşmalarda ince teferrüata kadar gidilmemesi ve ittifaktaki müşterek menafi esaslarının bir kere daha tesbitiyle iktifa olunması muhtemeldir.

YUGOSLAVYADAN İTALYAYA KAÇANLAR HUDUT HARİCİ EDİLECEK

Belgrat, 29 — Bütün gazeteler, bugün İtalyada bulunan bütün Yugoslav mültecilerinin hudut harici edilecekleri kaydediyorlar.

HİTLER'İN TEBRİKİ

Berlin, 29 (A.A.) — Belgrat anlaşmasının imzası münasebetiyle Hitler Yugoslavya naibi Prens Pavl ile Mussoliniye Belgrat ve Romadaki elçileri vasıtasiyle tebriklerini bildirmiş ve bu yeni anlaşmanın Avrupa sulhunun idame ve tarsini davasına mühim bir surette hizmet ettiğini ehemmiyetle kaydeylemiştir.

Saltanat kurulursa

İtalya Tirol'u Avusturyaya verecekmiş

Viyana, 29 (A.A.) — Kral taraftarı bir hatip saltanat iade edildiği takdirde Avusturyada derhal paranın kıymetlenmesi ihtimali olduğunu beyan etmiştir. Hatibe göre Amerika bankerlerinden mürekkep bir grup bu takdirde 100 milyon dolar vermeğe hazırdır. Diğer kral taraftarı bir hatip de eğer imparator avdet edecek olursa Yugoslavyanın derhal İstiryanın cenubunu ve İtalyanların da Tirol'ün cenubunu Avusturyaya iade edeceğini iddia etmiştir.

Hatay'da polisle halk arasında

(Üstyanı 1 incide)

Sancak Türklerinden müteşekkil bir heyet, Abdülgani Türkmen'in reisliği altında, İskenderuna gitmiştir. Heyet İskenderunda manda vekilini ziyaret ederek bu gayriinsanî vaziyeti protesto etmiştir.

Hatay'da Arap akseriyeti vücude getirmek istiyorlar

Antakyadan verilen malûmata göre Suriye ve Fransız idarecileri bu defa Hatayda bir Arap ekseriyeti vücude getirmeğe çalışmaktadırlar.

Suriye çöllerinde yaşıyan Muhcim ve Aneze Arap aşiretlerinin kuraklık bahanesile Amuk ovasına getirileceği haber alınmıştır. Bu haber Hatayda şimdiden büyük bir teessür uyandırmıştır.

Hatayın müstakbel şekli hakkında Cenevrede cereyan eden meselelerin akseden tafsilâtı bütün Suriyede geniş akisler yapmıştır. Halk, yavaş yavaş bu mıntakanın kavuşacağı büyük iktisadî ve siyasî imtiyazı anlamağa başlamıştır. Bilhassa Hatayın ağır vergilerden kurtulmasının kendisine ne derecede fayda ve refah temin edeceğini anlamıyan kimse kalmamıştır.

Fakat Suriye gazeteleri boşa giden aleyhimizdeki neşriyatlarına hâlâ devam ediyorlar.

Şamda çıkan Elkabes gazetesi neşretiği tarihî bir tefrikada eski Türkiye Hariciye vekili Yusuf Kemalin Ankara itilâfnamesi imzalanırken Fransız murahhası Franklin Bouillona:

"— Şamda görüşürüz„ dediğini yazmakta ve şöyle devam etmektedir:

"Diğer taraftan Alman generallerinden meşhur Liman von Sanders bir mecmuada yazdığı bir yazıda diyor ki:

"Fransızların Suriyede çekeceği güçlükler bitmez, tükenmez derecede çoktur. Ve bir gün gelecektir ki Fransa bilmecburiye Suriyeyi tahliye ederek Kilikya gibi Suriyeyi de Türklere terkedecektir. Türkiye Avrupa siyasetini bırakır, şark ve İslâm siyasetini takip ederse onu Şamda görmek kolaylıkla kabildir.„

Gene Alman generallerinden von Zekt te bir makalesinde şöyle demiştir:

"Suriyenin coğrafi vaziyeti onu daima Toros dağlarının hâkimiyeti altında bulundurmaktadır. Bu mevkide de Türkiye hâkimdir.„

Gazete bunları yazarak halka bir Türk istilâsının mukadder olduğunu telkin etmek istemektedir.

Suriye fevkalâde komiseri Bağdad'da

Şam, 29 (A.A.) — Fransanın Suriye fevkalâde komiseri M. de Martel, bu sabah tayyare ile Bağdada gitmiştir.

Kendisi karaya indiği zaman Irak hükûmeti erkânı tarafından istikbal edilecektir. M. de Martel'in seyahatinin resmî olmamasına rağmen kendisinin ikameti esnasında birçok kabul resimleri yapılacaktır. Fevkalâde komiser, çarşamba günü buraya dönecektir.

* CEZAİR'de halkçı cephe ile nasyonalist parti mensupları arasında kavgalar olmuş ve bir kaçı polis memuru olmak üzere bir çok kişi yaralanmıştır.

* MARSİLYA'ya giden bir tren bir tünelin altından geçerken büyük bir kaya parçası trenin üzerine yuvarlanmıştır. Dört yolcu yaralanmıştır.

Ingilizler muhalefet partisi reisine

Maaş bağlıyacaklar

Britanyanın, İngiliz parlâmento tarihinde ilk defa olarak, bir başvekili olacak ve ondan sonra İngiliz hukukî ananesindeki bir noksan ikmal edilecektir. "Krallığın nazırları kanunu„ ünvanile hazırlanacak olan bir kanun projesi resmen başvekâlet adını kabul edeceği gibi bu makamın siyasî mevkii de ayrıca bir nizamname ile tayin olunacaktır.

Bu suretle tarihte ikinci defa olarak başvekilin makamına dair olan bir vesika İngiliz parlâmentosundan geçecektir. Takriben iki asır evvel İngiliz kabine sisteminin bugünkü şekli tayin olunduğundan bu usulde bir yenilik vukubulacak demektir.

"Krallığın nazırları„ kanunu ile İngiliz Kanunuesasisine girecek yenilikler arasında şunlar vardır: Birinci nazır ve hazinenin birinci lordu için yeni kanun senede 10,000 İngiliz lirası tahsisat kabul ediyor (Bu para Türk lirası ile ayda beş bin lira kadar bir maaş demektir). Halbuki şimdiye kadar İngiliz başvekilleri senede 5,000 İngiliz lirası alıyorlardı. Başvekil vazifesinden çekildiği takdirde kendisine senede 2,000 İngiliz lirası maaş bağlanacaktır.

Kanunun bu maddesinden ilk olarak şimdiki Başvekil istifade edecekse de dostlarının verdikleri malûmata göre, Baldvin bunu şahsan kabul etmiyecektir. Bundan başka yeni kanun diğer nazırların tahsisatlarını da artıracaktır.

Kanunda dikkate değer bir yenilik daha vardır: Muhalefet partisinin başkanına kanunî bir mevki verilecek ve buna "Krallığın muhalefeti„ denecektir. Muhalefet partisi liderine sene de 2,000 İngiliz lirası maaş bağlanacaktır. Muhalefet partisi reisi olmak, bu sıfatı taşıyan zatı birtakım hususî masraflar ihtiyarına mecbur edeceği için bu maaşın tahsisine lüzum görülmektedir.

Mevzuubahsolan kanunun yapılması ve nazır maaşlarının artırılması ötedenberi İngilterede hissedilen bir zaruretti. Fakat şimdiye kadar hiçbir hükûmet bu zaruretin icabını temin edemedi. Baldvin kabinesinin bunu temin edebilmesi bugünkü hükûmetin parlâmentodaki vaziyetinin kuvvetini gösteren bir delildir.

İş Bankası

(Üstyanı 1 incide)

İdare meclisi ve murakiplerin ücretleri tesbit olunduktan ve tamamı ödenmiş on liralık beher hisse senedine 92 kuruş ve beher müessis hissesine ayrıca 9 lira dağıtılması kararlaştırıldıktan sonra vefat eden Siirt meb'usu Mahmudun ve kur'a ile çekilen azaların yerine yeni idare meclisi azası ve murakipler intihabı yapıldıktan sonra adî içtimaa nihayet verilerek fevka'âde içtima açılmıştır.

Toplantıda bankalar kanununun hükümlerine göre esas nizamnamenin 3 üncü madesinde yapılması lâzım gelen tadiller görüşülmüş ve idare meclisinin teklifi aynen kabul edilmiştir.

Toplantıda hissedarları temsil eden büyük bir kalabalık bulunmuş ve müzakereden başka, gayeteciler, ve murakipler de takip etmişlerdir .

İçtimadan sonra, toplantıya iştirak eden hissedarlara ve gazetecilere Banka tarafından bir çay verilmiştir.

Franko hükûmetine karşı

(Üstyanı 1 incide)

lunun şarkındaki Espinosa de Henaresdir. Düşmanın Somosierra'ya doğru çekildiği görülmüştür.

SUİKASDİ ALMAN CASUSLARI HABER ALMIŞ

Paris, 29 — Londradan bildirildiğine göre, Frankoya karşı bir suikast tertibatının keşfolunduğunu yazan Manchester Guardian gazetesi bu teşkilâtı Alman casus teşkilâtının çıkardığını da işaret etmektedir.

NASYONALİSTLER İKİ SOVYET TANGI ALDILAR

Salamanka, 29 (A.A) — Kordoba cephesinden bildirildiğine göre, bugün Pozoblanca civarında yapılan muharebede iki Sovyet tankı ve bir çok ecnebi gönüllüleri nasyonalistlerein eline geçmiştir.

BOLŞEVİKLER REHİNELERİ DENİZE ATMIŞLAR

Paris, 29 (A.A.) — Echo de Paris gazetesi, deniz dalgalarının Fransız sahillerine atmış olduğu İspanyol cesetlerini muayene etmiş olan tıbbı adlî doktorlarının raporunu neşretmektedir. Doktorlar, bu bedbahtların birbirinin ayni bağlarla bağlandıktan sonra diri diri denize atılmış olduklarını tesbit etmişlerdir. Cesetler, dört buçuk ay denizde kalmıştır. Üzerinde uğradıkları cebir ve şiddetin izleri görülmüştür.

Doktorların beyanatına göre bu cesetler, San Sebastien ile İrun'un zaptı sırasında Bolşevikler tarafından denize atılmış olan rehinelerin cesetleridir.

* CENUBÎ Amerikadaki kuraklık ve kıtlık dolayısile kabileler, şimale muhaceret etmektedir.

Amerika silâhlarını tahdit ediyor

(Devamı 4 üncüde)

Ergeç herhangi bir hükûmet, 35000 ton hacim hududunu geçebilir. Mamafih böyle bir yarış neticesinde iştirak edenlerin vaziyeti, yarışa başlamadan evvelkinin ayni olacaktır. Japonya, en yüksek kalibreli toplarla müsellâh en büyük harp gemisini yapmaktan ibaret olan bir rekabet sayesinde, hem de bu rekabet Amerika gibi muazzam servet menbaları bulunan bir devlete karşı yapılırsa, acaba ne gibi menfaatler elde edebilir?. Japonyanın deniz muahedenamesinin çizmiş olduğu hudutlara riayet etmekten imtinaı, bir nüfuz nümayişinden başka bir şey değildir. Bilvakı kabul edilmiş olan tahditler olduğu gibi kalmakta olup bir değişiklik yoktur.

Halkevinde konferans

Eminönü Halkevinden:

Bugün saat 17,30 da evimizin Cağaloğlundaki merkez salonunda B. Dr. Hüseyin Kenan tarafından (Keyif verici zehirlerle mücadele) mevzulu bir konferans verilecektir.

KURUN

Parasız muayene kuponu

Hususi doktorumuz Pazartesi günleri saat on beş buçuktan yirmiye kadar gazetemiz idarehanesinde, Cumartesi günleri de saat 14 ten 19 a kadar Lâleli Tayyare apartımanları ikinci daire üç numarada daima okuyucularımızı yedi kupon mukabilinde kabul eder.

Çocuk hastalıkları doktorumuz da bu kuponun yedi tanesini biriktirip kendisine götürürseniz cumartesi, salı, perşembe günleri 9 - 12 arası Aksarayda, Millet caddesinde Muratpaşa camii karşısındaki muayenehanesinde çocuklarınıza bakacaktır.

Diş doktorlarımız

Ayni şekilde diş doktorlarımız da okuyucularımızın emirlerine hazır bulunmaktadır. Diş doktorumuz Fahrettin Dişmen Parmakkapı İstiklâl caddesinde 127 numarada pazartesi günleri saat 14 ile 20 arasında bulunduğu gibi doktor Necati Paksi de Karaköy Mahmudiye caddesi 1—2 numarada salı ve cuma günleri ayni saatlerde okuyucularımızın dişlerine bakacaklar ve ufak tedavilerini yapacaklardır.

Ayni zamanda Beşiktaş tramvay caddesi Erip apartımanında sünnetçi Emin Fidan muhtaç okuyucularımızın çocuklarını sünnet edecektir.

Ayrıca Aksaray Pertev Eczanesi yanında 332 numarada doktor Nuri KURUN doktorunun vereceği enjeksiyonların bedelini de yedi kupon mukabilinde yapacaktır.

KURUN

Hizmet kuponu

Bu kuponu gazete idaresine getirenler:

1 — Küçük ilânlarını parasız bastırırlar.

2 — Kurunun hekimlerine parasız baktırırlar.

Yazan :
Fransuva Moriak

Evlilik

Çeviren :
Haydar Rifat

Tefrika : 9

Bir köşeye çekilmiş, burnunu silmekte, göz yaşlarile henüz yanmakta olan yüzünü pudralamakta olan kadıncağıza bir iki söz söylememe zor müsaade ediyordu. Arkasına dönmeden ve yanından kaçmıya kalktı, bana daha merdiven başında sordu:

— Hangi lokantaya gidiyoruz?

— Biçareye yine ne yaptınız?

O hiç bir kusuru olmadığını ileri sürdü. Ona kalırsa kadıncağız canlı bir iskeletti, ne söylense mesele yapardı; hattâ kendi ağzını açmadan da o ayni hüneri gösterirdi.

— Bu sınıf sevdalılarda iddiaya hudut yok. Az verin, çok verin. Mutlak rahatsız olur ve feryadı basarlar. Onlar için işi, gücü, bütün emelleri, bütün hatları velhasıl bizimle ayni derecede iştirak edemiyecekleri herşeye veda etmemiz lâzımdır. Onlarla birlikte olmıyarak, onların haricinde, hattâ onların yanında yapılan herşey hiyanet ve cinayettir.

Böylelikle işin içinden çıkmanın imkânı yoktur. Onun bahsini bırakalım, alâka uyandırıcı, ehemmiyetli şeylerden bahsedelim...

Onun için alâka uyandırıcı, ehemmiyetli şey yazdığı bir dram idi ki, her tarafta reddolunmuş, nihayet kitapçı camekânlarına mal olmuştu. Boş bulunarak onu okumuş göründüm. Nasıl oldu da adetim veçhile evet, aldım, saklıyorum, tatillerde okuyacağım!.. Gibi bir şey icat edemedim! Şimdi beni sigaya çekmeğe başladı:

— Dosdoğrusunu açıkça söyleyiniz, üçüncü perdeyi beğenmediniz değil mi? Siz de bir çokları gibi Roland'ın... yapmasının iyi olacağına hükmediyorsunuz, galiba?

Sebat ettim, yemiş gelinceye kadar işi idare ettim. Onu susturmak için gazetedeki yazıları hakkında sualler icat ettim. Bir takım yazılarını okumamış olmama şaştı. İsmini gazetelerde ilk bakışta keşfedivermekte büyük bir hüneri varmış. Gazetenin üçüncü sayıfasında küçücük bir fıkraya sıkışmış olsa bile adetâ koku alır, birden üstüne düşermiş. Yazılarının gerek muharrirler âlemini, gerek okuyucular sınıfını yakından alâkadar ettiğine şüphe etmiyordu.

Ancak likörlerimizi içerken ona son mülâkatımızdan ve artık ikinci kadın hakkındaki kararım bütün şerefini taze kadının bana atfetmesine karşı taaccüp ettiğimden bahse imkan bulabiliyim. O benim buna gerçekten yardımım dokunduğunu veya hiç olmazsa hâdiseyi tesri ettiğimi söyledi.

— O akşam yine saf bir hayatın huzuzunu ve bir artistin hava alındırılmamış, içinde öksürükler sıralanan bir odada alabileceği ilhamları önünüze serip dökerken içimde bu sözlerinin benim için hiç bir hakikate tekabül etmediğini, onların artık modası geçmiş bir tecrübeden başka bir şey olmadığını pek iyi duyuyordum. Nazariyem tabir caizse o tecrübenin bir tortusu hükmünde idi. Elinizi sıkıp da daha metroya doğru atıldığım bir sırada nefsim için bir halâs reşidesi kurmaya başladım.

Öteki kadından da hiç hoşlanıp hoşlanmadığını sorunca bir zaman ona taptığını söyledi:

— Azizim, kendimi tanımaya başlıyorum. Benim sevdalarım adetâ ayni münhaniyi takip ediyor: Arzulamak ve muztarip olmak için müthiş bir kudretten sonra tatmin edilmiş olayım, olmıyayım arzum süt liman halinde yaygın bir hal alıyor, bu hal cezir başlayıncaya kadar böyle sürüyor. Aşk çekiliyor, ben kalıyorum. Emin bir insiyak beni biraz daha kalmıya zorluyor. Bu vüzuh saatidir. Gözlerim, müthiş bir aşk fırtınasını kaldırıp atmadıkça hiçbir vakit tanıyamıyacağım yeni yeni vücutlar.. yeni yeni ufuklara açılıyor. Kuvvetli bir alâka beni artık gönlümün hiç tutmadığı mahlûkada bağlıyor. İçimde artist: Âşıktan kalanlarla yaşıyor, âşıktan intikam alıyor. Baştan savulduğum, aldatıldığım sıralarda bile bir şey çaldırmış olmam. Ruhan tıkabasa doymuş, beslene beslene yağlanmış bulunduğum bir halde de bıkılmış ağramımın enkazı üzerine aç kurtlar gibi atılırım. Tetkik ve müşahede san'ati bir aldanma oyunundan başka bir şey değildir ve bizi varlıkların sathından daha ileri götürmez. Bir insanın içine ancak aşkla girilebilir. Evet aşk eliyle! Aşk çekilince bizi meydanda bırakır. "Bu sözlerime kırılıyor musunuz? Fakat ben kendimi de istisna ettiğim yok. Daima en çok kendimizden alırız.....,,

Ben ona aşk ateşi sönünce içinde yalnız küller üstünde işliyebileceğini tâfiz makamında söyledim. Şunu, itiraf kuvvetini bulmak için gözlerini çevirdi:

— Aşkımın en şiddetli zamanında ne kadar yanmakta olursam olayım yine not almayı ihmal ettiğime ihtimal verir misiniz? Gençliğimizde *aşk öldüğü zaman* adlı bir vals vardı. Benim bütün metodum bu adda hülâsa olunmuştur. Aşkımız öldüğü ve maşukumuzun bundan daha haberi olmıyarak bizim muhabbetimize hâlâ bel bağladığı bir sırada önümüzde birden peyda olan açıklıktan bir türlü haberdar olamaz. Son nefesini vermiş olan aşk üzerinde doğan bu soğuk vüzuh içinde manevra, yalan, hile ve saire hep birden boy gösterirler.

— Demek şimdi siz bu ikinci kadından istifade edeceksiniz?

— Hayır, bu, bahsimizde yoktur. Bir köpek bir kemiği nasıl saklarsa, ben de şimdi onu öylece bir yere gömerim. Bir gün o elime geçer; fakat benim kendi yarattığım mahlûklarla o kadar karışmış bir halde geçer ki hattâ ayrı bir şey olarak gözüme çarpmadığı olur.

Lokantanın hesabını sorduğum zaman esvapçının parasını verdiğim dakikaya kadar delikanlı ayrı bir âlemde yaşıyor gibiydi ve ancak sokakta kendine geldi. Bütün bu nazariyelerin kendisinin taze kadına büsbütün dönmesine bir engel olmadığını söylediğim zaman, o müdahalede bulunmadı.

— Varlıklar içimizden geçip akarlar; halbuki sabit bir temel lâzımdır. Dönüp dolaşıp daima kendisinde karar kıldığımız aşk ve iztıraptan... yani o taze kadından ibaret sabit bir nokta olmaksızın biz de sürüklenir, gideriz. Böyle bir ölçüye, sabit bir noktaya ihtiyacımız vardır...

— Cesaret gösterip böyle bir sığanağa, böyle bir teselli kaynağına deyiniz!

— Bu hakikati kızarmadan itiraf etmeliyim. Yer yüzünde, benim aşağı yukarı ne olduğumu bilen ve beni yine seven bir mahlûk bulunmak lâzımdır. Onun bilen ve bilinmiyen herşeyi benden alması lâzımdır.

— *Sizinle hamur olmuş* tek varlık o taze kadındır. Sizinle diğer varlıklar arasındaki hemen hemen sonsuz mesafeyi aşmış tek varlık! Siz o varlıkları kullandığımızı mı söylüyorsunuz? Fakat sizin eseriniz için onlara hiç bir zaman ulaşamamak ümitsizliğinden doğuyor. Kimse hayatın hararetini sizden daha az tatmamıştır. Yaşlanmışken simanızın çocuk hali size utanç veriyor ve bu sebeple bunu saklıyorsunuz. Sizde sonsuz bir saffet, hülûs, incelik kaynağı olduğunu bulan yalnız o taze kadındır.

Onu itiraz ediyor sandım, hayır, o hatırladığım bir mısraı mırıldanıyordu bana döndü:

— Bu sözlerinizi bir tarafa kaydediniz, ben sizden yaşlıyım, daha evvel ölmem ihtimali galiptir, o zaman bunlar hakkında yazabileceğiniz bir yazıya tesirli bir hatime teşkil eder.

— İsabet ettiğimi tasdik ediniz...

— İsabet yahut değil. *Bir vücut ile hamur olmak* ne demektir? Şehvet gamlı bir teheyyüçtür ve bir şey bırakmaz. Tasarruf hiç yoktur. Olan biten müz'iç bir karşılaşmadır. Bu sefalet bir köşede yalnız başımıza oturmayı başaramamızdan ileri geliyor. Halbuki kafamızda taşıdığımız mahlûkları ancak yalnızlıkta rahatça doğurabiliriz. Kâinatta hiç bir doğuruş bizim doğuruşumuzdan ziyade sükûn ve infirada muhtaç değildir. İşte o taze kadını yanında bulundukça didiklemem ve uzaklaşır uzaklaşmaz kollarını ona doğru açar, bağıra bağıra ismini çağırırım. Gerçek en iyi bakılanı eserimiz üzerinde bu zaferi velev bir saat içinde olsun bizi ondan çevirmeyi arar.

Yol kenarında bir taksi beklerken de şunları ilâve etti:

— Bize neden dostluk elvermiyor? Bir dostumuz yanıbaşımızda bulundu. Fakat hemcinsimiz olan velhasıl bizim benzerimiz olan o dostun bizden başka biri olduğunu kabul edemeyiz. Veyahut bu sebeple işe girince ne bakışı, ne sözü bizi sıkmaz. Bizi yalnız kadının telkih edebilmesi neden? Meğer ki içimizde bir çok artistler... olduğu gibi lâzım olan ebedî kadınlığı bulsun.

Delikanlının kalkık eli bir şoförü durdurdu. Fakat yavaş sesle verdiği adresi işitemedim.

SON

Balkan Ekonomi Konseyine iştirak eden murahhaslarımız döndüler.

Konseyde hangi meseleler halledildi?

Gelecek içtima ıstanbulda yapılacak

Balkan Paktı ekonomik konseyinin Atinadaki toplantısından dönen Türk heyeti reisi B. Hasan Saka, Ankaraya gitmiştir.

B. Hasan Saka, iktısat konseyinin faaliyeti hakkında şu beyanatta bulunmuştur:

"— Konsey ekonomik, umumî konseyin istişarî bir organıdır. Bu defa yaptığımız beşinci toplantımızın — neşrolunan tebliğinde görüleceği veçhile — bütün mesail üzerinde tam bir mutabakat hasıl olmuştur. Gelecek içtimaın İstanbulda yapılması takarrür etmiştir. Yalnız bu toplantının tarihi, Balkan Hariciye Nazırları kongresinde takarrür edecektir.

Konseyin bu içtima devresinde üzerinde en ziyade meşgul olduğu meselelerden biri Balkanların müşterek mahsullerinin bir elden ihracı olmuştur. Bunun iyi bir misalini afyon işinde Yugoslavlarla olan teşriki mesaimizde görebiliriz. Üzerinde müştereken çalışılabilecek daha bazı maddelerimiz vardır. Meselâ tütün, bunların başında gelir. Balkanlarda bir tütün ofisi kurmak üzerinde ötedenberi meşgul oluyoruz. Fakat Balkan tütün müstahsillerinin mühim uzuvlarından biri de Bulgaristandır. Bulgaristanın da böyle bir anlaşma ya iştirakini arzu ediyoruz ve buna çalışıyoruz.

Daha birçok mahsullerimizin ihracında müşterek hareket edilebilir. Hariç pazarlarda hiç değilse yekdiğerine rakip teşkil edilmiyebilir. Bu şekilden hem Balkan memleketleri müstefit, hem de daha iyi şeraitle dünya pazarları karşısına çıkılmış olur.

Balkan ticaret odaları birliği kurulması yolunda Romanyadan bir teklif vaki oldu. Mesele şayanı dikkat ve istifadelidir. Bunun için de Bükreşte Balkan ticaret odaları mümessillerinden mürekkep bir kongrenin toplanmasına karar verildi. Buna tabiî bizim mümessillerimiz de iştirak edecektir.

B. Hasan Saka

Bu defaki konseyde iki komite ayırdık. Biri ticareti bahriye komitesi, diğeri de turizm komitesidir. Bunlardan birincisi ikinciteşrinde Bükreşte, ikincisi de Belgratta toplanacaktır.

Bu seneki toplantıdan da her zaman olduğu gibi memnun olarak dönüyoruz. Her defasında müşküllerin daha kolay halli imkânlarını buluyoruz.,,

Avrupa ittihadı birliği reisi şehrimizde

"Avrupa ittihadı birliği,, isimli cemiyetin reisi B. Gredenhof Kalergi Sofyada bir konferans verdikten sonra dün şehrimize gelmiştir.

işaretler:

Şiirde aşk niçin gülünçtür?

Sadri Ertem

Şiir, tek mevzu sayılırdı: Aşk!

Şiirin hududu içindeki aşk çok hudutlanmış, etrafı sıkı sıkı çitlerle çevrilmiş bir bahçeydi, orada cadece tenasül hissinin göz yaşı ve kalp sızısı şekline girmiş çiçekleri renk, renk boy atardı.

Fakat bugün bu bahçede bir hazan rüzgârı dolaşmış gibidir. Sanki bir sam yeli renk, renk açılan parlak yüzlü çiçekleri kurutmuştur. Yeni insanların dilindeki şiir artık sevgiliden, sevgiliye ait kalp sızılarından bahsetmiyor.

Bu cins kalp sızıları artık insanın gömleğinin iç tarafı gibi bir nevi mahremiyet kazandı. Hattâ bu hisleri bir mektupla bile yazmakta insanlar hür değildirler. Gülünç olmaktan korkarlar. Hattâ denebilir ki, aşk kelimesi mukaddeslikten birdenbire çıktı, sefilleşti. "Gül, bülbül, aşk,, artık soyunu kaybeden eski aristokratlara benziyor.

* * *

Şiir niçin aşktan kaçıyor? Gülden, bülbülden sonra şiir ikliminden onu hicrete mecbur eden sebep nedir?

Bu bir moda değildir. Bu bir hassasiyet kayboluşu da sayılamaz. Bu insanların cinsi hislerini kaybettiklerine de delâlet etmez.

Moda değildir çünkü, insanlar biribirlerini sevmekte devam ediyorlar. İnsanların arasındaki sempati azalmamıştır. İnsanlar hattâ sevgi uğrunda cinayetler bile işlemekten geri durmamaktadırlar. İnsanlar düne nazaran cinsi hassasiyetlerinden bir şey kaybetmiş değildirler. Fakat aşk, gönlün en hisli âlemi olan şiirden çöllerdeki yaz ufuklarındaki bulutları gibi uzaklaşmıştır.

İnsan zaman zaman üç ana insiyakının derinden gelen sesleri ile titremiştir. Bu titreyiş onun derunî âleminde şiir ve dua halinde dalgalanmıştır.

Bu üç memba: Gıda, tenasül, cemiyettir.

Gıdayı bulmadığı zaman onu ilâhileştirmiştir. En güzel dualarını, en ilâhi âlemini karın doyuracak birkaç tel ot ve birkaç gram etin hasretile inşa etmiştir. Gıdayı kolayca tedarik imkânları hasıl oldukça, ona karşı duyulan hasret, duyulan mukaddes arzular kendiliğinden yumuşamaya başlamıştır, topluluk tekevvün ettikten ve topluluk hayatını emniyet altına aldıktan sonra cemiyet içinde duyduğu büyük ihtiraslar soğumaya başlamıştır. Zamanımıza gelinceye kadar, gıda, ve cemiyet insiyakları adeta gevşeyecek kadar tatmin edilmiş bir halde idi. Fakat buna mukabil tek bir insiyak sımsıkı örtüler altında bırakılmıştı. Tenasülî ihtiyaçlar uzun zaman insanların kendi kendilerine bile itiraftan çekindikleri bir günah sayılırdı. Bu zamanda kadın erkekten uzaklaşmış bulunuyordu.

İlk totenik cemiyette aynı (klan) a mensup olan bir kadınla bir erkek arasındaki aşılamaz sonsuz mesafe, ilk şiirin, aşka tahassürünü ifade ederdi. Bu tahassür son maddî, manevî çarşafa, son peçe, son kafes kalkıncaya kadar sürdü.

Bugün artık cinsi ihtiyaçların sarstığı ve fantezi halinde ruhları dolduran bir gönül macerasını soluk buluyoruz. Bir Leylâ, bir Mecnun, bir Romeo, bir Jülyet, hattâ bir Lâdam Okamelya, bir Volter sönmüş bir hassasiyetin ifadesidir deriz.

Buna mukabil bugün insanın dertleri başka insiyaklarının hareket geçmesinden kuvvet almaktadır.

İnsan hiçbir zaman onsuz kalmamıştır. Bu dertler, bugün halis şiirde dünkü aşkın yerini kaplamıştır.

Ayasofya mahzeninde

Yeni tarihî evrak bulundu

Ayasofya müzesi mahzeninde temizlik yapılırken sandıklarca kıymetli tarihî evrak bulunmuştur. Bunların çoğu ikinci Murat ve Selim ile Deli İbrahim devirlerine aittir. Üniversite Arşiv profesörü Bay Fekete bu evrakı gözden geçirmiş, fevkalâde kıymetli evrak olduğunu söyliyerek bunların Ankarada yapılmakta olan arşiv binasına naklini tavsiye etmiştir.

Ankaradaki bina henüz bitmediğinden bu evrak mahzenden çıkarılarak Ayasofya medresesinin ortasına konacaktır. Medresenin üstü açık olan kısmının camla örtülmesi için icap eden tahsisat vekâletten istenmiştir.

Yeni icra reisi, işe başladı

İstanbul icra reisliğine tayin edilen adliye müfettişi Hamdi, gelmiş; yeni işine başlamıştır.

Radyo Müsabaka Kuponu

—30—

İsim :

Adres :

Vahşî bir hayvan sirkında resim yapmak isterken

Viyanalı bir ressamın başına neler geldi?

Meğerse otomobil lâstikleri de insanın hayatını kurtarabiliyormuş

Geçenlerde Viyana vahşi hayvan sirkinde şimdiye kadar emsaline tesadüf edilmemiş çok garip bir hâdise geçmiştir. Az kalsın meşhur Viyanalı ressam Leon Miller feci bir ölümle ölüyordu.

Ressam Miller bir gün sirki seyrederken fevkalâde terbiye edilmiş muhteşem bir kaplanın vaziyet ve hareketleri nazarı dikkatini celbetmişti. Hayvanın duruşundaki ihtişam, kıllarının intizamı, manidar bakışları san'atkârı hayran ederek resmini yapmağı düşünmüştü. Hemen sirk direktörüne müracaat ederek fikrini söylediği vakit direktör kaplanın müthiş bir hayvan olmakla beraber en iyi terbiye edilmiş bir hayvan olduğunu da ilâve etmiş ve ressama istediği müsaadeyi vermişti. Ressam ertesi günü takımlarını alarak sirke gelmiş ve direktörün verdiği emir üzerine kaplanın demir muhafazalı geniş kafesine götürülmüştü.

Kaplan kafesine gelen ressama dikkat bile etmemiş; ressam da üzerinde vahşi hayvan güzelliklerin toplamış bulunan bu hayvanın bütün ihtişamile aldığı vaziyetleri çizmeğe başlamıştı.

Miller sana't aşkile işine pek ziyade dalmış olduğundan kaplan kafesinin yanında komşusu bulunan vahşi bir aslan kafesinin demir kapısını açarak arkasından kendisine doğru geldiğini farketmemişti bile..

Nihayet vahşi arslanın asabi bir şekilde ayaklarını yere vurması ressamı dalgınlığından ayıltmış, başını çevirince canavarın sıcak nefesini ancak hissetmiştir. Tüyler ürpertici tehlikenin dehşetini anlamakta gecikmiyen Miller bir çığlık koparark gayriihtiyarî kafesin öbür tarafına koşmuş ve burada arslanı gören terbiye edilmiş kaplan da korkusundan kıskıvrak kafesin bir köşesine büzülmüştü.

Bunun üzerine hücum vaziyetine geçen aslan ressamın yanına doğru yürüyüp geldiği sırada ne yaptığından haberi olmayan Miller diz çökmüş bulunuyordu. Aslan yanına yanaşınca kuyruğunu ressamın yüzüne hızlıca indirmiş ressam korku ve ağrıdan yere yıkılıp kalmıştır.

Bu sırada sirk müstahdemininden hiçbirisi ortada yoktu. Aslan yere yuvarlanmış bulunan zavallı avının üzerine rahatça hücum etti. Ressamın vaziyeti feci bir hale gelmişti. Koskoca dev, Millerin üzerine çullanmıştı. Bu anda aslanın üzerine çullanan vücudunun ağırlığından ayrılan Miller gözlerini açtığı vakit ellerinden ve boğazından çeşme gibi kan akıyordu. Aynı zamanda da hayvanın cehennem gibi ağzı yüzüne dokunuyordu. Miller yeniden kendisini kaybetti.

Hâdisenin en garip tarafı bundan sonra başlamıştı. Nakledildiği hastahanede iki gün sonra kendisine gelen Miller en hayalî romanlarda bile bulunamayan bri tesadüfle hayatının nasıl kurtulduğunu şöyle anlatıyordu:

"O müthiş dakikada yani aslanın müdafaasız bıraktığı avını yere serip de yutmağa hazırlandığı anda, ansızın silâh sesine benziyen iki patırdı ile bir otomobil makinesinin gürültüsünü işittim.,,

Vakanın bundan sonrası şöyle geçmiştir:

Aslan silâh sesine benziyen patırtıyı işitir işitmez, garip bir endişeye tutularak sağına, soluna göz fırlatmış ve sonra iki üç adım ilerliyerek döşemenin üstüne cansız gibi düşmüştü.

Ne olmuştu? Adî bir tesadüf.. Sirkin direktörü o dakikada otomibille dışardan gelmiş; bahçeye girdiği sırada otomobil tekerleklerinin ikisinin lâstikleri patlamıştı. Aslan da sirk oyunlarında yaptığı rollerde iki silâh sesi işitince yere düşüp hareketsiz kalmağı öğrenmişti. Koca canavar bu rolünü okadar benimsemiş ki otomobil lâstiğinin patlamasını, rolü için mürebbisinin verdiği bir emir telâkki ederek, elindeki avını bırakarak vazifesini yapmağa teşebbüs etmiş; bu suretle zavallı ressam Miller muhakkak bir ölümden kurtulmuştur.

Ressamın bu macerası bugün bütün Viyanalıların ağzında dolaşmaktadır.

Janet MAKDONALD Istanbula Geliyor

Balayı seyahatine çıkacak olan yıldızın şehrimizde bir hafta kalmak ihtimali var

Güzel sesli yıldız Janet Makdonald önümüzdeki haziranın 17 sinde genç jön prömyelerden Con Reymond ile evlenecektir.

Yıldızın bu izdivacı diğerlerininki giib ânî ve merasimsiz olmıyacak, tıpkı filmlerindeki gibi muhteşem bir merasimle kutlulanacaktır. 17 haziran günü Holivuddaki bütün yıldızlar büyük kilisede toplanarak nikâhta bulunacaklar ve sonra büyük otellerden birinde verilecek olan ziyafete gideceklerdir. Janet Makdonald balayını geçirmek için mensup olduğu Metrogoldvin Mayer şirketinden 4 aylık bir izin almıştır. Evlendiği günün ferdasında kocasiyle beraber bir dünya seyahatine çıkacak ve ilk olarak Japonyaya gidecektir. Japonyadan Çine, Rusyaya ve oradan da şehrimize gelecektir. Yeni evliler İstanbulda bir hafta kadar kaldıktan sonra İtalyaya geçeceklerdir.

Janet Makdonald bu seyahatini mütenekkiren yapmak istemişse de, kumpanya bunun mükemmel bir reklâm vasıtası olacağını düşünerek razı olmamıştır.

Janet Makdonald

Her Gün Bir Hikâye

Verilen söz

Yazan:

Rüştü Şardağ

— Bana bak Yamalı, bu işte önayak sen olacaksın.

Yamalı İsmail somurttu ve:

— Duman Ali ne gûna duruyor? dedi?

— Yok yok, sen elebaşı ol. Anasını kandırmak senden. Hasanı kandırmak da bizden.

— Nasıl olur canım?

— Hadi işte ulan! Üç günlük gelin gibi naz etme. Şunun sonunda bir adam kandıracaksın. Şimdiye kadar yapmadığın şeydi sanki!. Az adam mı tavladın, az adam mı dolaba soktun?..

— Ulan bana bakın; çekirge bir sıçrar, üç sıçrar, dördüncüsünde ele geçer derler yahu. Duman Ali, kavurucu sıcağın yağlı ensesinde kirli siyah müvaziler halinde çizdiği terleri kolile silip:

— Oh, babam oh; dedi. Ne de çekirgesin ya! Ulan bu lâf senin gibi katırlara söylenmemiş ki!.

— Hoh, hoh, hoh!.. Pekâlâ, hadi ben anasını kandırayım. Ya Hasanı siz kandırabilecek misiniz?

— Elbet elbet! Sen vazifeni kabul ettin ya?

— Kabul!

Karar vermişlerdi. Hasan gelir gelmez Duman Ali ve arkadaşları onun önünü keserek bu akşam bir kadın elde ettiklerini fakat paraları olmadığı için kadının kendilerine yaklaşmadığını, kendisi Yamalı İsmaille, anasını kandırıp ondan bir kaç kuruş koparabilirse kadınla birlikte güzel bir gece geçireceklerini söyliyeceklerdi.

Anasının ekmek parasını soyarak kaçması için kandırmak istedikleri çocuğu ben ötekiler gibi çok iyi tanırdım. O da onların eski ve candan bir arkadaşıydı.

Hasan, çamaşırcı Zehranın oğluydu. Dört yıl önce ölen babası Haydarpaşadaki eski tıbbiye mektebinde hademelik yapıyor ve karısile oğlunu şöyle böyle geçindiriyordu. Fakat o ölünce Hasan anasının başına kalmış, zaten İbrahim ağadaki Ali çavuşun kahvesinde bu kıdemli müşterilerle biraz tanışıklığı olduğundan okuma soğukluğunu yokluk biraz daha şiddetlendirmiş, bir iki ay içinde o da bir serseri olup çıkmıştı. Anası orada burada çamaşır yıkayarak oğlunu geçindiriyor; böylelikle ne oğlu, ne de kendisi sırlı bir testinin suyunu hiçbir yere sızdırmadan içinde saklaması gibi kimseye bir şey açmadan kendi derdlerile kavrulup gidiyorlardı. Zehranın yirmisine basan oğlu gittikçe haylazlaşmıştı. Artık kumara, her türlü içkiye de alıştığından anasına musallat olmaya başlıyor; ona sık sık çullanarak kadıncağızın ekmek parası için ayırdığı birkaç kuruşu elinden alıyordu. İşte öbür arkadaşları Hasanın bu özel hayatını bildiklerinden ve anasında ara sıra birkaç kuruş bulunduğunu sezdikleri için, Yamalı İsmaili Hasanın yanına katarak anasını, Zehrayı kandırmasını kararlaştırmışlardı.

* * *

— Ooo!. Gel bakalım, nerede kaldın yahu? Merak ettik.

— Ne var, niye merak ediyorsunuz?

— Merak etmek değil ama, seni otuz iki mum yakmış bekliyorduk.

— Ne var, ne oldu?

Duman Ali atıldı:

— Sorma Hasancığım. Bir paçoz yakaladık ki!..

— Yok canım, sahimi söyliyorsun?

— Elbet sahi. Hasan, hani bir görsen, şişman mı şişman, küp gibi mübarek.

Peki, nerede?

—Yerini biliyoruz. Kurbağalının alt tarafında oturuyor. Bu akşam gelin beni alın dedi ama, nerede bizde o talih? Ömrümüzde bir defa böyle bir kelepire rastladık. Meteliksizlik yüzünden onu da elimizden kaçıracağız.

Yamalı, esmer ve dikişli yüzünü ekşiterek:

— Ulan, dedi. Hani hayatta para falan lâzım değil diyordunuz. Baksana karıyı ele geçirmek için para lâzım geliyor.

Hasanda bekledikleri sevinci görememişlerdi. Bununla beraber yine gülümsemiyor değildi. Duman Ali yavaş bir sesle:

— Hasancığım, dedi. Bu işi belki sen yaparsın dedik ama, senin de canın sıkılıyor galiba?

— Birader, bizim koca karı hasta. İki gündür yatıyormuş. Mübaşirin karısı söyledi: "Git eve annen seni istiyor; dedi.

— Vah vah.. Geçmiş olsun. Geçer kardeşim. Hastalık, sağlık bizim içindir.

— Geçer, doğru söyliyorsun ama bir de geçmezse!. Kadın tehlikeli dedi.

— Canım o karı da sen eve gidesin diye söylemiş olacak. E?. Hasancığım ne yapacağız? Bu karıyı ele geçirebilmek için elli kuruş olsun bir yerden bulamayacak mıyız?

— İyi. Güzel bir fırsat ama, nereden bulacağız birader?

— Bir düşün bakalım. Belki senin koca karı da falan vardır.

— Yok canım, hasta kadının nereden parası olacak? Çalışmıyor ki.

— Ama bu fırsat da adamın eline bir defa geçer yani.

Hasan, biraz düşündü. Anası hastaydı. Ya daha çok hatalanacak. ya ölecek veya ölmüştü. Eve gidip onu yoklaması lâzımdı. Ama böyle bir fırsat da gerçekten adamın eline bir defa geçerdi. Hem eğer para kendisinden olursa kadından en çok o istifade edecekti. Bu hiç de fena bir şey değildi.

Birden çocuklara döndü:

— Bakalım, koca karıyı kandırabilecek miyiz? Pek söz veremem ama!

— Canım koca karıyı kandırırsın uzun etme işte. Yamalı da seninle beraber gitsin, o da sana yardım eder. Elli kuruş olsun koparıverin.

* * *

Zehra kadın, küçük Paris mahallesinin son taraflarına doğru düşen bir odalı kulübemsi evinde iki gündenberi kendini bilmez bir halde yatıyordu. Mübaşirin karısı ona iki defa uğramış, kendi elile yaptığı yağsız pirinç çorbasından birkaç kaşık içirerek evine dönmüştü. İhtiyar kadın iki gündür dalgın bir halde uyumuş gözlerini her açışta bu tahtadan çürük oda kapısına bakmıştı. İşte şimdi de gözlerini açar gibi oldu. Kirden simsiyah kesilmiş, yamalı, kılıfsız ve dikişsiz yorganından dağ çalılarına dönen saçlarını ince ve kuru parmaklarile arkasına doğru itti. Göz kapaklarını yavaş yavaş birkaç tonluk ağır bir taş gibi kaldırarak onların içindeki son ışıklara benziyen parıltıları, odanın şurasına, burasına gezdirdi. Duvarda, kadının babasından kalma eski bir kılıç duruyordu. Kadın gözlerini ona dikti. Kim bilir ne düşündü?

* * *

— Anne nasılsın?

Derin boğulur gibi kısık bir ses:

— İyiyim..

— Üşüttün mü, ne yaptın kendini?

Kadın cevap veremedi.

Hasan anasının fena olduğunu anlamıştı. Düşündü ne yapabilirdi? Doktor, eczacı, konukomşu merhametli insanlar, bunların hiçbiri aklından geçmedi. Belki de düşünür gibi olmak için daldı. Hoş zaten bunları düşünse ne olacaktı? Doktor, ilâc. insanlar: bütün bu sözlerle kafasını boş yere yormuş olmayacak mı idi?.

Bu sırada Ankara postasını yapan trenin keskin düdüğü Hasana bir şeyi hatırlatır gibi oldu. Evet o, buraya, anasından birkaç kuruş alabilmek için gelmişti. Bu akşam eğleneceklerdi. Ana anası böyle hasta olduktan sonra eğlenmenin imkânı yoktu artık. Biraz daha düşündü: Hay patlasaydı da bu sözü vermiş olmasaydı. Evet arkadaşlarına söz de vermişti. Bu ne içinden çıkılmaz ve müşkül şeydi. Şimdi anasını mı tercih etsin verdiği sözü mü?..

Kadının oğlunun kendisini düşünüp, eve geldiğini gördüğü için sevincinden kımıldanıp duruyordu. İşte o da kalkmış, kendisine doğru geliyordu. İşte diz çöktü. Ve işte şimdi anasının ellerini ve yüzünü öpüp ona belki ilk defa olarak candan bir evlât gibi sokulacaktı

Oh.. Ölüm döşeğinde olanlar, kendini çok hasta ve tehlikeli bulanlar için bir parça sıcak yüz, ve candan bir kelime ne kadar da hayat verici bir şeydi. Kadın dizlerinin dibine sokulan oğlunu gözlerile okşamaya başladı. Sonra, paslı çivilerle çakılmış bir kalasın sökülürken çıkardığı kopuk cızırtılı sese benzer bir ses; kadın öksürdü.

— Anne; geçer, üzülme. Ben şimdi gidip geleceğim. Benden yol parası istediler, vergi için. Elli kuruş lâzım, sende varsa bana ver olmaz mı?

Kadın bu sözlerden bir şey anlamadıysa da, oğlunun her zaman para isterken takındığı hal ve hareketlere benziyen bu duruşundan maksadını anladı. Fakat bir şey söylemedi. Yalnız gözü ile Yamalı İsmailin oturduğu koltuğu gösterdi. Hasan hemen oraya doğru gitti. Yamalı da koltuktan kalktı. Kadın göz yordamile bir şey söylemek, koltuğun sağ kenarına para sıkıştırılmış olduğunu anlatmak istiyordu. Nihayet anladılar. İsmail zaten parça parça olan koltuğun yan dikişlerini sökerek kenarda bir kâğıda sarılı altmış kuruşu çıkarıp Hasana verdi. Biran Hasanla gözgöze geldiler. Yamalının yüzü gülümser gibi olmuş

(Sonu Sa. 10 Sü. 1)

Osmanlı imparatorluğunda sahte banknotlar

18891 numaralı banknot nasıl taklit edildi? Sahtekârlar nasıl ele geçtiler?

Yeryüzünde para icad edildikten belki pek az zaman sonra sahteleri de meydana çıktı. İlk zamanlar sahte para bir türlü farkedilemezdi. Şimdi gözden kaçmıyor.

Sahte para yapanlar daima bir şebeke halinde çalışır, ve taklidde de son derece muvaffak olurlar.

Rusyada bir ressam, kelle şekeri sarılan kâğıdın üstüne kalemle çizdiği para resmini kolayca bir bakkala vermişti. 1907 yılında 1000 frank değerindeki Belçika banknotu büyük bir maharetle taklid edilmişti. Fredrih isminde bir Alman da tam bir sene uğraşarak 100 franklık paraları taklid etmeğe muvaffak olmuştu.

Ben burada Osmanlı banknotlarının sahtelerini çıkaran bir şebekeden bahsedeceğim:

KARAMANLI KİRYAKO

Karamanlı Kiryako, Türkçe, Rumca, Fransızca ve İngilizceyi fevkalâde bilir kurnaz bir adamdı. Askerlikten kurtulmak ve istediği vakit kaçabilmek için üzerinde daima bir Yunan pasaportu bulundurdu.

Mektepten sonra Anadolu şimendifer kumpanyasına intisap ederek Haydarpaşa istasyonunda 600 kuruşla kâtiplik yapıyordu. Kiryako, şubede biriken paraları muayyen günler alıp bankaya teslim ederdi.

Bir gün tanıdıklarından Yani Sakhure adında biri ile karşılaştı.

Yani:

— Kiryako, dedi. Sen büyük bir fırsatı ayağımla tepiyorsun.. Devlet kuşu başına konmuş...

— Ne var, hayırola..

— Zengin olmak elinde iken olmuyorsun...

Kiryako bundan birşey anlamıyordu. Yani izah etti:

— Bankaya binlerle lira götürüp teslim ediyorsun.

— Evet..

— Bunların arasına her defa muntazaman sahtelerini karıştırıp hakikilerini alabilirsin...

— Fakat sahtelerini nereden bulmalı?.

Yani güldü ve:

— Nereden bulacaksın.. Yapmalı, dedi.

Kiryako bu teklifi kabul etti. Fakat o günden sonra Yaniyi bir daha göremedi. Çünkü Yani sabıkalının biri idi. Tutunamadı, Yunanistana kaçtı.

Kiryako her gün Yaninin teklifini kuruyor, fakat bir türlü yolunu da bulamıyordu. Bu suretle dört sene daha aynı şirkette çalıştıktan sonra istifa ederek hayat sigortası acenteliğini yapmağa başladı. Elinde birikmiş bir mikdar para vardı. Fakat kazancı az olduğu için paralar yavaş yavaş suyunu çekiyor, her gün hayalinde kurduğu emeller yavaş yavaş söner gibi oluyordu.

Bir müddet sonra sigorta işini de bırakarak gezmeğe başladı. Az sonra perişan bir hale geldi. Bu esnada Samutraki adında birile tanıştı. O da fakirdi. Kiryako şu teklifi yaptı:

— Birader, ikimiz de züğürtüz. Her ikimiz şiddetle paraya muhtacız. Benim tanıdığım İtalyan bir hakkâk var. Beyoğlunda Sinardo sokağında oturuyor. Çok mahir bir ustadır. Seni ona takdim edeyim. Bende biraz para var. Ona bir liralık bir kalıp hâkkettirelim. Bir fotoğrafya makinesi alalım; sahte banknot sürüp para kazanalım.

Zaten bu düşünce ile gözüne uyku girmiyen Kiryako teklifi derhal kabul ederek vakit geçirmeden hakkâk Corcinin evine gittiler.

Corci böyle işlerle geçinen bir

Yakalanan sahtekârlardan hakkâk Corci ile Kiryako

adamdı. Evinin kirası ile yiyeceği verilmek şartını da koşarak teklifi kabul etti. Kendisine 18891 numaralı bir banknot verildi.

Corci işe kendi evinde başlamıştı. Kiryako daha emin yer olsun diye kendisinin oturduğu Tarlabaşında Keresteci sokağında Agop kalfaya ait binanın 3 numaralı apartıman dairesine götürdü.

Şimdi iş paraları basmak için bir yere kalmıştı. Kiryako ile Samutraki yer aramağa başladılar. Kiryako Kınalıadada oturan Koço adında birini tanıyordu. Beyoğlunda Kalyoncukulluğunda Sandalcı sokakta 17 numaraya taşınmıştı. Derhal oraya giderek meseleyi açtı.

— Bu iş hepimizi zengin edecek. Bize emin bir oda veriniz.

Koçonun karısı Anna:

— İlk paradan bize 100 lira verirseniz bir oda veririz.

Dedi ve anlaştılar.

Şimdi iş, işçi bulmakta idi.

Samutraki:

— Ben dedi, Veznecilerde Sabuncu hanında Kiryakonun matbaasında çalışan Miço adında birini tanıyorum. Bu işten de anlar. Zengin olmak için makineyi idare etmeği kabul eder.

— Mükemmel.

— Fakat bir işçi kâfi gelmez..

— Öbürünü de ben bulurum.. Galatada Sindağına hanında kutu fabrikasında hemşerilerimden Karaoğlu Azarya vardır. O bana adam bulur.

Azarya, teşebbüsü fevkalâde beğenerek Kiryakoya akrabasından Simon Portakaloğlu adında bir işçi verdi.

Bundan sonra Galatada Natli matbaasından 20 liraya bir litoğraf makinesi alarak Koçonun evine götürdüler. Sultanhamamından banknot kâğıdına benzer kağîtlar aldıktan sonra yedi renk boyayı da alarak işe başladılar. İlk defa 20,000 banknot çıkardılar.

Koço ile karısı Anna da, şimdiden hulyalar kurmağa başlamışlardı.

İŞE BAŞLADIKTAN SONRA

Sahtekârlar işe başladıktan sonra tam kırk beş gün uğraştılar. Bir türlü muvaffak olamıyorlardı. Halbuki Anna ile Koço, çok çabuk servete kavuşacaklarını umuyorlardı. Bu halden canları sıkılmağa başladı. Daha fenası yaptıkları işin tehlikeli olduğunu düşünebilmeğe vakit buldular.

— Ya bir şey yapamadan yakalanırsak.

Diye üzülmeğe başladılar. ,

Bir gün Anna Kiryakoyu bularak:

— Biz artık evimizde bu işe müsaade edemeyiz. Aradan kırk gün geçti. Yarından tezi yok makineleri alıp gidiniz! dedi.

Kiryako vaziyetin gittikçe tehlike kesbetmekte olduğunu görünce birkaç gün eve uğramadı.

Anna, yalnız kalan işçisi Simon ve Liço ile anlaşarak Kiryakonun aleyhinde yürümeğe başladılar. Bu arada benzetebildikleri kadarına razı olarak iki yüz lira kadar kâğıt para basıp ayırdılar.

Kiryako birkaç gün sonra eve uğradı. Fakat bu sefer, işçilerin de kendisinden şikâyetçi olduklarını gördü. Tası tarağı toplamaktan başka çare yoktu. Kâğıtları ve diğer âletleri toplayarak evden çıktı. Makineyi de şimdiye kadar yaptıkları hizmete mukabil Liço ile Simona verdi. Hakkâk Corci de iki aylık ev kirası vermiş bulunduğundan mesele kalmamıştı.

Kiryako, muvaffak olamamakla beraber tehlikeyi atlattığına kaniydi. Halbuki Anna ile kocası Koço, ellerinde bulunan 200 lirayı sarfetmek hevesine kapıldılar.

İlk önce Anna, yanına on tane sahte banknot alarak sokağa çıktı. Beyoğlunda muhtelif yerlere uğrayarak eve döndüğü vakit bütün paraları sürmüş bulunuyordu. Kocasına, mükemmel, dedi. Kimse farkına varmadı. Keşki daha fazla yapsa idik.. Yahut bu işi bozmasa idik..

Şimdi geride 190 banknotumuz kalmıştı. Bunları sürmek lâzımdır.

Bu iş Koçonun kayın biraderi Yeni çeşmede oturan 24 yaşlarında Nikoliye havale edildi.

Nikoli paraları aldıktan sonra Osmanlı bankasında bulunan bir ahbabına giderek işi anlattı. Memur:

— Aman, dedi çok tehlikeli bir iş. Dün birkaç sahte banknot getirdiler. Banka direktörü hükûmete haber verdi.

Deyince Nikoli telâşla eve doğru koşmağa başladı. Galatasarayında küçük bir çocuğun tütüncü dükkânında oturduğunu gördü.

— Bu çocuk sahte parayı nereden anlayacaktır diyerek altı tanesini sürmeğe muvaffak oldu. Fakat eve gelir gelmez:

— Eyvah.. Mahvoldunuz.. İş ortaya çıktı. Hükûmet haber aldı. Failleri arıyor. dedi.

Halbuki polis çoktan iz üzerinde idi ve kendisini takibe başlamıştı.

Anna, korkudan her şeyi itiraf etti. Binlerce lira hulyası ile sevinçten ne yapacaklarını bilmiyen sahtekârlar ancak 16 lirasını harcayabildikten sonra hapse tıkılmışlardı.

Radyoda kimleri dinliyoruz?

Konservatuvar icra heyeti azasından Kemanî Bay Reşat anlatıyor:

"Atların kuyruklarından kıl koparır, kalem kutusu üzerine gerip keman yapardım,,

Yazan:

YEKTA RAGIP ONEN

Duvarlardaki cam levhalarda "mikrofon açıktır. Ses çıkartmayınız!,, yazıyor..

— Radyo merkezinde dış salonlardan birindeyim.. Derinden klâsik bir bestenin ahenktar nağmeleri geliyor..

Esmer bıyıklı bir bekçi küçük bir kapının topuzuna yapışmış.. Sımsıkı tutuyor.. Duvarlardaki kırmızı renkli ihtar levhalarına rağmen içeriye pat! diye girilmesin diye buraya dikilmiş bir bekçi..

Kapı ara sıra içerden açılıp dışarı çıkanlar oluyor. Aralıktan içeriye bakıyorum. Yerler hep halı döşeli.. Buna rağmen herkes ayaklarının uçlarına basarak yürüyor. Elleri de ağızlarında.. Öksürmemek için olacak!..

Küçük kapının dibinde hayli bekledim.. Nihayet "Türk musiki heyeti,, nin faslı bitti. Bay Ömer Rıza "İzaatün arabiyye,, diye her akşamki söylevine başlayınca geri çekilip kemanî bay Reşadı beklemeye başladım. Birkaç dakika sonra küçük kapı açıldı. Elinde kemanı bay Reşat dışarı çıktı,.

Hızla merdivenlere atılıyordu ki önledim:

— Efendim! Sizinle görüşeceğim.. Kapı aralığında yolunu kestiğimden dolayı şaşırmış olacaktı.

— Benimle mi efendim, benimle mi?..

— Evet efendim!

— Ne var? Ne görüşeceksiniz efendim.

— Gazeteciyim! Radyodaki sanatkârları tanıtmayı üzerime aldım da..

Çok değerli bir sanatkâr olan üstadın çok mütevazi olduğunu da işitmiştim. Gazeteci olduğumu öğrenince:

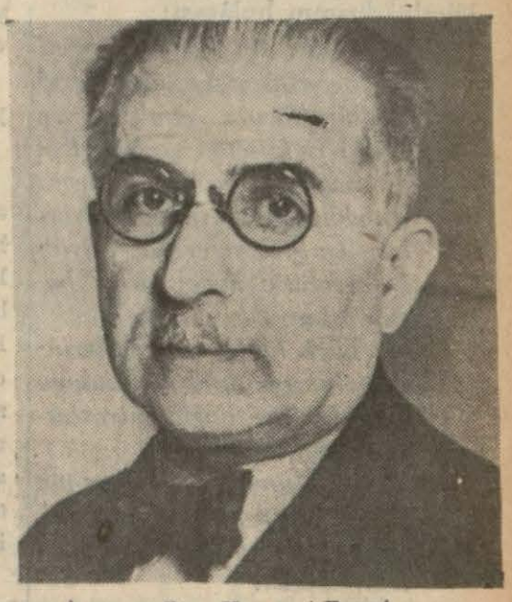

Bay Kemani Reşat

— Benim neyimi yazacaksınız! Hem benim gazeteye söyliyecek neyim var ki..

— Aman üstadım dedim. Siz tarihin malı olmuş bir musiki üstadısınız. Siz söylemeseniz bile ben size ait malûmatı bulur, vazifemi yaparım.

Bu söz üzerine bay Reşat biraz geriledi biraz düşündü. Sonra:

— Öyle ise konservatuvara gelin de orada konuşalım.

* * *

Dün öğleden sonra konservatuvar icra heyetinin toplantısı vardı. Bay Reşadın beni atlatmasına ihtimal yoktu. Saat ikiye beş kala kapıdan içeri girince beni karşısında buldu. Artık kurtulmak imkânı olmadığını anlamıştı.

Biraz sonra üst katta karşı karşıya idik.

— Sor bakalım, dedi. Ne soracaksın?

— Nerede doğdunuz?

— İstanbulda, Beşiktaşta. 302 tevellütlüyüm.

— Okuduğunuz mektepler?

— Mektep, mektep dolaşmadım. İptidaiye ile rüştiyeyi bitirdikten sonra idadiyeyi de tamamladım.

— Pederiniz!

— İsmi Kerimdir. Rüsumatta memurdu. Neyzen Yusuf paşanın torunuyum. Onun babası da meşhur Sait dededir.

— Mektepten çıkınca, ne yaptınız?

— Hazinei hassada vazife aldım. Sonra Harbiye nezaretine geçtim. Sonra buradan da istifa edip mekteplerde musiki hocalığı yaptım.

Şimdi de konservatuvar icra heyetindeyim.

— Kemana ne zaman başladınız?

— 320 senesinde.. 45 kuruşa bir keman aldım.

— Heves nereden geldi?

— Musikiye, bilhassa kemana çok ufakken hevesim vardı. Üsküdarda oturuyorduk. Arabalarımız vardı. Beygirlerin kuyruğundan kopardığım kılları kalem kutusunun üzerine gerer keman yapardım. On paralık da reçine tedarik eder, kılların üzerine sürer, kendime göre bir de akort yapıp çalardım.

Valdemin babası Salih dede musikişinastı. Valdem de piyano çalardı. Fakat babam derslerime manî olur diye musiki ile uğraşmama taraftar görünmezdi.

Kemanın sesine çıldırasıya âşıktım. Mektebe gelir giderken keman sesi duyunca durur, dakikalarca dinlerdim.

Rüştiyede ve idadiyede arkadaşlarla bir köşeye çekilir, gizli gizli şarkılar geçerdik.

Kutudan yaptığım keman ile şarkılar söylerdim. Kemanı alınca muzikai hümayunda dayım Celâl beye baş vurdum. Ondan nota öğrendim. Ha şunu unuttum.. Küçükken anne min piyanosunun başına geçer, çalardım. Bir ara alafranga piyano

(Devamı 10 uncu sayfada)

Bugün için:

Unutulmuş olan

"Sağdan gitme,, usulü hakkında

Köprüden geçiyordum. Birkaç ay önce, kulağımda kaldığı gibi, sağ tarafı takip ederek gidiyordum. Ne mükemmel bir şehirli nümunesi idim yarabbi!. Bütün dikkatim, faziletim hep bu yaya nizamını yerine getirmiş olmakta toplanıyordu. Bir heyet bekliyordum hani! Köprünün öbür başına, daima sağı takip ederek vardığım zaman, bayraklar ve fenerlerle karşıma çıkarak şehir namına kısa bir hitabeden sonra, "yaşa!,, nidalarile beni, - bu nizamseverliğimden dolayı - kutlulayacak, tebrik edecek bir heyet, bir alay..

Fakat beklemediğim bir şey oldu. Köprünün daha yarısındayken, sağ yerine kendi solundan yürüyen bir zatla kafa kafaya çarpıştık!

* * *

Hani nerede o sıkı tedbirler; o memur müdahaleleri? Yalnız köprü ile kalmayıp, şehrin diğer sokaklarında da "sağdan gitme usulü,, nü takip edecektik!

Yolun sağını takip etme usulü çıkarıldığı zaman, herkesten evvel, yine bu gazetede biz bu kararı alkışlamış, "sağımızı solumuzu,, bilen bir millet olmak azminde bulunduğumuz için, bu kararın, gidişimize pek uyacağını söylemiştik. Fakat neden bu işin üzerine düşülmedi? Halk, ne güzel alışıyordu..

* * *

— Sağdan bayım.. Sağı takip ediniz!

Köprünün başında, ortasında, sonunda nöbet tutan polis memurlarının bu ihtarı, halkın üzerinde, gittikçe yerediyordu. Sağdan gitmek işinin hakikî bir itiyat halini almasına az bir şey kalmıştı; bu ihtar sesi kesildi..

Yoksa ben mi işitmiyorum? İşitmesem de sağdan gidiyorum. Gidiyorum ama, bana karşı olan fazla muhabbetinden mi nedendir; sağ taraftaki yolunu bırakıp sıçrayarak beynimin üzerinde soluğu alan yolcuların, bu müfrit heyecanına hakikî bir düzen vermek lâzımdır.

Gidenlerin yoluna geçmiş olan bir adam, o hemşerilerinin hukukuna tecavüz etmis gibidir.

HİKMET MÜNİR

EGE KASIRGASI

Yazan: **Kadircan KAFLI**

Tefrika: 2

Baltalar, kazmalarla şövalyelerden intikam almak için koşuşan halk gittikçe çoğalıyordu

Dünkü kısmın hulâsası:

Bundan altı yüz yirmi yedi yıl önce Hospitalye şövalyeleri Radosa hücum etmişler ve Türkleri kılıçtan geçirmişlerdi. Kurtulanların bir kısmı Anadolu kıyılarına kaçıyorlar ve şövalyeler de büyük kadırgalarla kovalıyarak batırıyorlardı.

Türk kayık ve gemilerinde çoluk çocuk da bulunduğu için dönüp döğüşemiyorlardı. Mehmet reis:

— Ölümden korkuyor muyuz sandın? Hepimiz ölürsek bu canavarlardan kim intikam alacak?

Diyordu.

Nihayet karaya çıktılar. Şövalyeler onları bırakmamışlar ve köyleri yakmıya, Türkleri öldürmiye başlamışlardı.

O sırada oralarda hâkim olan Sasa beye haber uçuruldu. Aydın oğlu Mehmet bey de Sasa beyin maiyetinde bulunuyordu. Şövalyeleri kaçırdılar, fakat ellerinde donanma olmadığı için denize açılarak harbe devam edemiyorlardı.

Kıyı boyunca müfrezeler gönderildi. Fakat asıl kuvvet oradan ayrılmadı. Çünkü şövalyeler biraz açıkta duruyorlar, henüz gitmiyorlardı.

Bir saat kadar sonra en büyük gemiden kıyıya doğru bir kayık ayrıldı ve beyaz bayrak sallıyarak yaklaştı.

İçinde dört kürekçi ve temiz giyinmiş iki şövalye bulunuyordu. Bunlar zırh giymemişlerdi. Başlarında uzun tüylü ve geniş bereler vardı. Kısa ve dilim dilim renkli pantalonlariyle yakaları körüklü mantolarını kadın elbisesi gibi işlemelerle süslemişlerdi. Sol taraflarında ince uzun kılıçlar sallanıyordu.

Sasa bey:

— Bunların dilinden kim anlar?

Diye sordu:

Ses çıkmadı. Sasa bey canının sıkıldığını anlıyan bir jest yapınca Mehmet bey sert bir sesle:

— Onların dilini anlamak için ne zorumuz var? Söyliyecekleri varsa bizimkini öğrensinler de öyle gelsinler! Fakat bana kalırsa bunları dinlemek şöyle dursun bu toprağa ayaklarını bastırmamalı.

Dedi.

— Konuşmaktan bir şey çıkmaz. Belki de hayırlıdır.

Sağdan soldan bu sözü tasdik ettiler:

— Evet, öyledir.

Mehmet bey sesini alçaltarak son sözlerini söyledi:

— Bunlardan hayır geleceğini sanmam ama...

Elçiler Sasa beyin önüne getirildiler. İçlerinden birisi rumca biliyormuş. Türkler arasında bu dilden anlıyan eksik değildi.

Elçinin sivri sakallı ve yaşlı olanı söz aldı:

— Hospitalya Şövalyelerinin büyük efendisi Fulke Villare, büyük Türk hükûmdarı Sasa beyle anlaşmak istiyor. Bunun her iki taraf için de iyi olacağına şüphe etmiyor.

Sasa bey cevap verdi:

— Sizi dinliyoruz.

Aydın oğlu Mehmet yerinde duramadı:

Onları dinlemeden önce sorulacak şeyler var. Onlara cevap versinler!

Sasa beyin onların pek zengin olduklarını biliyordu. O anda, elinde bulundurduğu yüz kadar esiri kurtarmak için geldiklerini biliyor; mümkün olduğu kadar çok para koparmayı düşünüyordu.

Mehmet bey tercümana döndü:

— Bu heriflere sor, niçin haksız yere Rados halkını kılıçtan geçirdiler ve Anadolu kıyılarına saldırdılar?..

Sasa bey kendisini güçlükle tutuyordu.

Elçi cevap verdi:

— Biz halkı değil, bu denizlerde alış verişi bozan, ortalığı yağma eden birkaç korsanı tepeledik. Bu topraklara da bizi onlar sürükledi. Yoksa bizim geniş ülkelerde gözümüz yoktur. Eğer buraların Sasa bey idaresinde olduğunu bilseydik saldırmazdık. Korsanların terbiye edilmelerini ondan rica ederdik. Şimdi de maksadımız esirleri para vererek kurtarmak, sizinle anlaşmak, alış veriş yapmak ve bize bir liman istemektir.

Mehmet beyin kaşları çatıldı:

— Liman mı? size burada liman vermek ha!.. Ancak mezar bulabilirsiniz burada! Gördün mü Sasa bey! gördünüz mü ne istiyorlarmış!

Sasa bey Mehmet beyi baştan aya.ğa kadar süzdü ve tercümana dönerek emretti:

— Elçileri çadırıma getir!..

Yakınlarından iki kişiye de beraber gelmelerini işaret etti.

Yarım saat kadar sonra dışarı çıktılar.

Sasa beyin yüzü asık değildi. Elçiler sevinç içindeydiler. Geldikleri kayığa binerek uzaklaştılar.

Sasa bey yaptığı anlaşmayı anlatıyordu:

— Esirlerin herbiri için elli altın verecekler . Ayrıca beş bin altın zarar ödiyecekler.. Onlara Budrumda bir çarşı yapacak kadar yer ayıracağız. Orada mallarını satacaklar ve mal alacaklar. Buna karşılık da her yıl beş bin altın gönderecekler.

Mehmet bey atıldı:

— Bu, olamaz: Onların bu toprakların herhangi bir noktasında yerleşmelerine razı olmak, bile bile koynumuza yılan almaktır. Öldürülen binlerce kardeşlerimizin kanları kurumadan....

Sasa bey haykırdı:

— Sus! burada söz söylemek hakkı bendedir.

— Boğazlanan zavallıların, yakılan yurtların hakkı daha büyüktür. Bu karardan vaz geçiniz! Çünkü sizin devletiniz için de korkulu günlerin başlangıcı olacaktır.

— Ben kararımdan dönmem!

— O halde artık senin için çarpışmaktan vaz geçiyorum.

Mehmet bey atına atladı ve dörtnal sürdü.

Kardeşleri Osman, Hamza ve Kahraman beyler de onun gibi yaptılar. Üç bin Türkmen süvarisi, beylerinin arkasından sanki havalandı.

Sasa bey şaşırdı.

İşin bu dereceye varacağını hiç düşünememişti.

Dündar bey onun yanına yaklaştı:

— İyi olmadı, Mehmet bey haklıdır. Bu haydutlara güvenilmez.

(Arkası var)

Herkes için hukuk

Müşterek borçlu ve müteselsil kefil

B. Sami Tekin

Gerek şahısların ve gerek banka gibi şirketlerin ve hatta resmî dairelerin aldıkları borç senetlerinde gösterilen kefaletlerin gûya daha kuvvetli olmasını temin için kefile (Müşterek borçlu ve müteselsil kefil) sıfatile veyahut (Müteselsil kefil ve müşterek müteselsil borçlu) sıfatile kefalet ettirilmekte olduğu çok görülüyor. Bu tabirlerin kanundan aynen alınmakta ve fakat düşünülmeden kullanılmakta olduğu zannedilir. Çünkü maksat alacağın istifasını daha ziyade sağlamlaştırmak iken bilâkis alacaklıya zararı olacağı gibi sırf bir eseri insaniyet olarak hareket eden, işte hiç bir menfaati bulunmıyan kefil de hiç iltizam etmediği bir yük altına giriyor.

Birkaç kişi müştereken borçlanırsa, hisseleri tayin edilmemiş olduğu takdirde, borçtan müsavi birer hisse deruhte etmiş olurlar. Kefil - (Müşterek borçlu) sıfatını alırsa o da borcun yarısını üzerine almış olur ve binaenaleyh kefaleti hasebile borcun tamamını ödediği vakit yarısı kendi borcu olduğundan asıl borçluya ancak borcun diğer yarısı için müracaat edebilir. Kefil (Müşterek borçlu ve müteselsil kefil) sıfatında bulunduğu takdirde teselsül sebebile borcun tamamı için kefile doğrudan doğruya müracaat edilebilirse de asıl borçlu borcun ancak yarısını deruhte etmiş sayılacağından, kefile müracaatta bir fayda görülemediği halde, asıl borçludan ancak borcun yarısı istenilebilir.

Vakıa asıl borçlu evvelâ borcun tamamını ödemeği deruhte ettiğini beyan eyledikten sonra kefilin (Müşterek borçlu ve müteselsil kefil) sıfatile işin içine girmesi kendisinin ancak bir kefil olduğunu, borçtan hissesi bulunmadığını göstermekte ise de bu bir delâlettir; (Müşterek borçlu) sıfatını sarahaten almış olması karşısında hükmü olmamak iktiza eder.

Borçlu ile kefil yekdiğerine karşı müşterek borçlu ve müteselsil kefil sıfatını almış oldukları takdirde dahi borç gerek asıldan, gerek kefilden tamamen istenilebilirse de borçlu borcun yarısını kefile yükletmek hakkını kazanacağı gibi kefil de ancak yarısı için asile rucu edebilir.

Hasılı kefilin hem kefil ve hem borçlu gösterilmesi kefaletten beklenilmiyen haksızlıklar ve zararlar vücuda getireceği için borçluya borçlu, kefile de yalnız kefil demek lâzım gelir. Bu sebeple kefil yalnız (müteselsil kefil) sıfatını alacak olursa borcun tamamı için her vakit kendisine müracaat edilebilir ki esasen istenilen de bundan ibarettir.

Bu gibi işlerde bir şey daha daima göz önünde bulundurulmak lâzımdır: Kefil hem müşterek borçlu ve hem müteselsil kefil sıfatını almış olduğu halde yukarıda sayılan mahzurlar ortaya konulunca (canım biz bilmiyor muyuz, o yalnız kefildir, nasıl borçlu sayılabilir. Hem bize karşı kefalet suretile büyük bir eseri insaniyet ve yardım göstermiş olan bir kimseye borç yükletmek vicdansızlığında bulunmuyor muyuz?) deniliyor.

Kefil de emniyetsizlik göstermemek için buna bir şey diyemiyor. Fakat hiç düşünülmiyor ki borç ödenip iş bitinceye kadar alâkadarlar yaşayacak mıdırlar. Borcun vâdesi geldiği, takibat başladığı zaman acaba kimlerle karşılaşacağız? Alâkadarlardan birisi vefat etmiş olursa acaba veresesi aynı kanaat ve vaziyette bulunur mu? Verese içinde küçük bulunması sebebile hâkim işe vaziyet ederse acaba şunun bunun sözüne mi, yoksa eldeki vesikalara mı bakar?

İşte bunlar düşünülürse akitlerde tehlikeli vaziyetler ihdas etmekten çekinmek, hele şahsa hiç emniyet etmemek, daima ihtiyatlı bulunmak zarureti görülür.

Hukuk gazetesi

Balkan bozgunundan kimler mesuldür?

Tefrika : 7

Yazan : Bir Türk Subayı

Hülâsa muharebe fikri en büyük kumandanlarda, en metin askerlerde bile mahvolmuştu. Gerçekten intizamsızlık yapmak lâzım gelseydi ve istiyerek yapılmak istenilseydi ancak bu kadar olabilirdi. Bu intizamsızlığı meydana çıkarmak için vakaları gene ateş hattından itibaren takip etmek lâzım geliyor:

Şarka giden uçurum

İster korkaklığı, ister aczi yüzünden olsun, hattı harpten çekilen bir askerin nazarı dikkatini celbeden şey gerilerde kendisini vazifeye davet edecek veya tekrar geri çevirecek, tekdir edecek hiçbir âmir ve kumandana rast gelmemesiydi. Arkasından düşman şarapnellerinin kovaladığını bilen efrat, yardım aramak için etrafına bakınca şarka ve daima geriye doğru devam eden bir cereyanın vücudünü his ve müşahede etmekte gecikmezdi. Nereye ve hangi uçuruma doğru aktığını bilmediği o cereyana tabi olarak hiç bir maniaya tesadüf etmeksizin geri gider ve nihayet bir gün bir köye veya çiftliğe varırdı.

Daha uzaktan bir külbastı kokusu kaç gündenberi aç kalmış olan Mehmedin iliklerine kadar işler, zavallı her şeyi unutur, tabiatiyle dumanın çıktığı, kokunun geldiği tarafa yaklaşırdı. Bir de ne baksın, herkesin elinde bir tavuk, bir hindi veya koyun bacağı, bir dana filetosu! Saf Mehmet bunların nereden satın alınmış veya ne suretle tedarik edilmiş olduğunu zihninde tasarlarken yanında bir tüfek patlar, öbür taraftan bir daha patlardı!

Uzakta birkaç nefer, ellerinde bıçak, kasatura, muttasıl koşuyorlar. Bir şeyler kovalıyorlar. Acaba gene mi muharebe vardı?

— Evet, fakat bu defaki muharebe tavuk ve hindiler ile. Bu seferki mücadele dana ve öküzler ile idi..

O sırada yanlarından geçen bir çok zabitler ve âmirler, hattâ bu köyde dinlenen kumandanlar bile hiç seslerini çıkarmıyorlar; hiç düşünmeksizin atılan bu kurşunlar birçok kazalara sebep olduğu halde hiçbir kimseyi tekdir etmeğe ve cezalandırmağa lüzum görmüyorlardı. Yaptıklarının kanun ve nizama mugayir olduğunu muhakkak bildikleri halde bunun yasak olduğunu söyliyen kimse bulunmadığından dolayı mübah olduğuna hükmeden Mehmetcik bundan sonra artık çapulculuğa başlamakta; yahut katil ve cinayete teşebbüs eylemekte hiç tereddüt edebilir mi?

Asıl burada arzetmek istediğim nokta şudur: Çapulculuk yüzünden her gün bölük ve tabur mevcutlarının eksilmekte olması!

Hakikaten birkaç gün içinde mevcutlar yarı yarıya inmişti. Fakat bu tenezzül ne muharebedeki telefattan, ne de hastalıktan ileri gelmiyodu. Bunun yegâne sebebi inzibatsızlık ve çapulculuktu. Çünkü nefer bölüğü ile beraber bulunursa aç kalıyor, yollardaki lüzumsuz tevakkuflar ile yoruluyor, üzülüyor, ve geceleyin de açıkta kalarak hastalanıyordu.

Halbuki kendi başına kalırsa nefer konağını hazırlıyor, tavuğunu kızartıyor, hattâ binek için atlar ve eşekler de tedarik edebiliyordu. O halde kıt'a ile hareket etmek, birçok zahmetlere ve müşkülâta maruz kalmak budalalık değil miydi?

Hem kıt'asından uzaklaştıkça neferin aç kalması tehlikesi de azalıyor, bilâkis refah ve istirahatı daha ziyade artıyordu. Karışan yok, yaptıklarını fena gören yok, kıt'asını terkettiğinden dolayı ceza veren yok.. Hülâsa her ne yaparsa yanına kâr kalıyordu.

Şimdi düşünelim. Daha harbin başında geri kaçarak tavuklar ile muharebeye, öküzler ile mücadeleye cür'et ettiği görülünce cezalandığını gören, kıt'asını terkedip kaçan arkadaşlarının kurşuna dizildiğini işiten bir nefer yüklü mekkârelerin iplerini, arabaların koşumlarını kesmek, cephane sandıklarını öteye beriye atmak, kıt'asından ayrılmak, bir muhaciri soymak... gibi cinayetlere ve denaetlere acaba cesaret edebilir miydi?

Kıt'alar, şehitler bir tarafa dursun, yaralılarını, cephanelerinin bile düşman eline bırakmağa mecbur oluyordu. Çünkü ne hayavanatı kalmış idi, ne de arabası. Sanki bütün Osmanlı ordusu süvariye münkalip olmuştu. Mekkâreler kifâyet etmediği için topçuların koşum hayvanlarından, muhacirlerin öküz ve merkeplerinden bile istifade olunmuştu. Piyade mülâzımı sanileri ile çavuşlardan sarfınazar, bütün hizmetçiler ile maiyet efradı, mekkâreciler, kendilerine yaralı ve hasta süsü veren nihayetsiz redif ve ihtiyatlar.. Bütün bunlar hep at, katır, eşek, öküz süvarileri olmuşlardı!

Hakikî hastalar ile mecruhlara gelince, onlar, o zavallılar düşman süvarilerini durdurmak, kaçan orduya vakit kazandırmak için dümdara terkolunmuşlardı!? (1)

Askerlerin emir ve kumandasını, geçinmelerini, inzibat ve idaresini büsbütün bırakmış olan âmir ve kumandanı hiç olmazsa âdeta istimdat eder bir vaziyet ile geçtikleri yollar üzerinde sıralanmış olan cephane istiflerine, erzak ve eşya ambarlarına merhamet gözü ile bakarak bunları kurtarmak için teşebbüs etmeli idiler. Çünkü kolay idi ve çünkü ötekinin, berikinin altına çekilmiş, hanlara, ahırlara saklanmış yüzlerce hayvanların bir, iki saat zarfında toplanması her kumandan için mümkün idi. Halbuki birçokları maatessüf kendi eşyalarını, mutfak takımlarını bile kurtarmağa muvaffak olamadılar.

İaşe hususu pek ziyade teessüfe şayandır. Çünkü ordu günlerce ekmeksiz ve yemeksiz kaldığı halde ağızlarına kadar dolu olan , içerisinde konservelere varıncaya kadar her türlü yiyecekler bulunan ambarlar, depolar düşman eline geçti. Bunun için kıt'aların aç kalması erzaktan ve yahut, nakliye vasıtalarının noksanlığından değil, belki de idaresizlikten, tedbirsizlikten ve bilhassa iaşe memurlarının kayıtsızlıklarından ileri gelmişti.

Bazı tabur kâtiplerinin ateş hatlarına kadar ekmek ve kavurmalı pilâv göndermiş olmaları bu iddiamızın doğruluğunu isbata kâfi gelir.

(Arkası var)

(1) — Yarabbi, ne acı, ne müthiş bir sahne! (Kurun)

Bir ilim kurbanı

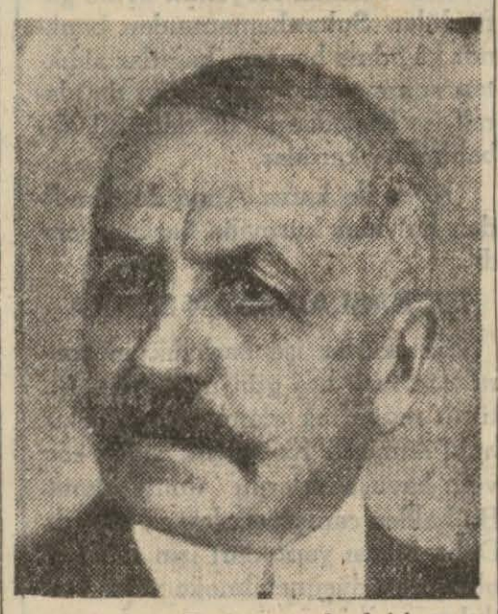

Meşhur Fransız radyolok'u ve verem hastalıkları mütehassısı Doktor Herve, kendi inşa ettiği sanatoryomda ölmüştür. Doktor Herve uzun zamandanberi (X) şuaının tesiri ile parmakları harap olmuş ve kangrenin vücudüne yayılmaması için parmaklarından birçoğu kesilmişti. Fakat bu ameliyattan sonra da Doktor faaliyetine devam ettiği için elindeki müthiş hastalık durmamış, nihayet bu yüksek ilim ve fen adamının ölümü vukua gelmiştir. Fransız gazeteleri Doktor Herve'yi bir ilim kurbanı olarak tebcil ediyorlar.

Bergama ve Cihan tarihindeki yeri

Ankara Halkevinde verilen ehemmiyetli bir konferans

İstanbul Halkevinde olduğu gibi Ankara Halkevinde de konferanslara ehemmiyetle devam edilmektedir. Ankara Halkevi müze ve sergi komitesinin son defa tertip ettiği konferanslarda yüksek tahsil gençliği, profesörler ve mebuslar bulunmuşlardır. Avukat Fehmi Kural tarafmdan (Bergama ve Bergamanm cihan medeniyetteki yeri) mevzuu etrafmda tardir edilen bu son konferansı ehemmiyetine binaen okuyucularımıza vermeği faydalı bulduk:

"— Tarih; Bergamanın medeniyet davasına hizmet eden âmillerle dolu birçok müesseseler vücude getirdiğini kaydederdi. İnsanlığın kültür sahasında, incelik, ihtişam, göz kamaştırıcı parlaklık bırakan bu müesseselerin izleri orta çağdan sonra ilim âleminin hayranlığını çekiyor, merakını, tecessüsünü kamçılıyordu.

Milletler arşivlerinin en değerli vesikaları (Bergama) (parşümen) denilen Bergama kâğıtlarından vücude getirilmekte idi. Bu parşümenlerden yapılmış 200 bin ciltlik bir kütüphanenin Bergamadan alınarak Mısıra, Kleopatraya armağan edildiği de biliniyordu. Ar itibarile de Bergama Roma sanati üzerine tesir etmişti. Türk Farabî, İbnisina tarafından tercüme ve şerhedilen felsefe kitapları Endülüs yoluyla Avrupaya girmişti. Fakat bu müesseseleri kuran, milâttan önce Ege mıntakasında medeniyet ve kültür kaynağı olan, doğuya, batıya ilim ışığı saçan Bergamanın coğrafya üzerinde ancak adı kalmıştı. Eski Bergama şehri toprak altında gömülü idi. Asırlarca Bergama bu saklılığını muhafaza etti. Onu 17 inci, 18 inci asırda, 19 uncu asrın ilk yarısında aradılar, bulamadılar.

BERGAMA KAZASI

Bergamada kazı yapılmadan evvel, Bergama yıkılarının en ehemmiyetlilerini sinesinde gömen Bergama tepesi (Akropol); onu tetkike, aramaya gelen ilim adamlarına, gezicilere, karmakarışık bir (yıkıntı sahası) manzarası gösteriyordu. Bu saha üzerinde her devre ait duvar bakiyeleri görünüyordu. Milâttan 50 yıl önce Amasyada doğan eski zamanın meşhur coğrafyacısı (Strabon) Anadoluyu baştanbaşa gezdiği zaman Bergamayı da yakından görmüş, coğrafyasının bir kısmını buna ayırmıştır. Ne de olsa muhtasar olan bu malûmata dayanmak vaziyetinde kalan arayıcılar veya seyyahlar; gördükleri harabe yığınından, en fazla tanılan müessese ve âbidelerin yerlerini bile tayin etmeğe imkân bulamıyorlardı.

Seyyahların ve arayıcıların çoğunun dikkat gözünü; toprak üstünde ayakta kalan şehrin düz ve alt kısmındaki Roma devrine ait harabeler çekiyordu. Asıl Bergama Akropolü; halledilemiyen bir muamma şeklinde görünüyordu.

ŞARL TEKSİYE'NİN KAZISI

1832 de küçük Asyaya yolculuk eden Fransa tarih, coğrafya enstitüsü azasından, küçük Asya tarihi müellifi, Bay Şarl Teskiye Bergamada küçük bir kazı yapmıştı. Bir şey bulamamıştı. Bergamada Küplühamam'da, kapıdan içeri gireken, methalde içine su konulan küp; kendisinden evvel gelenler gibi onun da hayranlığını çekti. Kazısının, seyahatinin en değerli verimi olarak bunu almak, Fransaya götürmek istedi. 500,000 frank verdiği halde hamamcıdan bunu alamamıştı. Fransaya dönüşünde; bu işin olmasına hükûmetini tahrik etti. Yaptırdığı teşebbüs sonunda Sultan Mahmut; bu küpü, Lui Filip zamanında Fransaya hediye etti. Şimdi Luvr müzesindedir.

Mermerden yapılan bu güzel ve büyük vazonun üstünde dış tarafını kemer gibi kuşatan — dört nala yekdiğerini kovalıyan — bir süvari grupu var. Bunlar ellerinde meşalelerle bir ayini temsil etmektedirler. Küp beyzî şekildedir. Üstü kapaksızdır. Kapağı birkaç sene evvel asıl sahibinin evinde bulunmuştur.

Bundan sonra konferansçı Bergamada Almanlar tarafmdan yapılan kazıyı ve ilk kazıda çıkan Jübiter tapınağı parçalarının nasıl Berlin'e taşındığını anlattı. Buna dair birçok resimler gösterdi. Bu tapınağın tarih ve art bakımından değerini belirtmiş ve tapınağın duvarındaki veflerin o zaman Arkarayı merkez yapmış olan Galatlarla Bergamalılar arasındaki harbi tasvir etmekte olduğunu bildirmiştir. Bundan sonra B. Fehmi Kural, plânı üzerinde adım adım kazı yerlerini ve burada çıkan müesselerin bugünkü durumuna ait resimlerle eski halini gösteren restöre resimleri üzerinde izahlarda bulunmuştur. Tapınağın içinde (150) bin kişilik eşsiz amfiteatrlar, kütüphaneler, saraylar, sıhhat yurtları dikkati çekiyordu.

Konferansta Bergama yolculuğu tamamlandıktan sonra bugünkü Bergamanın hususiyetleri de projeksiyonla tebarüz ettirilmiştir.

Bir üniversite profesörile apartıman kapıcısı arasında

Üniversite Edebiyat Fakültesi "Arkeoloji" ordinaryüs profesörü Bossert tarafından Anderya Segoni isimli bir apartıman kapıcısı aleyhine açılan şahsî hürriyeti tahdit davasına üçüncü ceza da bakılıyor.

Davacı, Cihangirde bir müddet oturduğu apartımandan çıkarken, kapıcının eşyasını ve kendisini bırakmadığını, bir müddet zorla alıkoyduğunu iddia ediyor.

Dün sabahki celsede, kapıcının da profesör aleyhine Beyoğlu ikinci sulh cezada "beni o sırada bastonla dövdü„ diye bir dava açtığı öğrenilmiş, her iki dava birleştirilmek üzere, duruşma bırakılmıştır. Duruşmaya 7 nisanda devam olunacaktır.

Mangaldaki külden çıkan hâdisenin sonu!

Tevkifhanede iki mevkuf kavga ediyorlar: Osmanla Süleyman.

Osman, "mangalın külünü neye döktün?„ diye soruyor. Öteki de "ne olur? Yenisini koyuver!„ diye cevap veriyor. Osman, öfkeleniyor, mangal karıştırdığı teneke parçasile Süleymanı kulağından yaralıyor!

Sultan Ahmet birinci sulh ceza hâkimi Reşit, Gardiyan İbrahimi şahit olarak dinledi. Sonra, Osmana on altı gün hapis cezası verdiğini bildirdi.

Osman, Beyoğlu sulh cezasından da başka bir meseleden dolayı dört ay hapis cezası almış bulunmaktadır.

Yoldan geçeni çarpan!

Fincancılardan geçen Geredeli Yakubun cebinden para çantasını aşırdığı iddia olunan Mehmedin duruşması, Sultanahmet birinci sulh cezada yapılmış hâkim Reşit, Mehmede yankesicilikten altı ay hapis cezası vermiştir.

Çay çalmanın kararı!

Marpuççularda çaycı Nurinin çay mağazasında çalıştığı sırada, ceste ceste 500 liralık çay aşırıp, dışarıda şuna buna sattığı iddia olunan Osmana, Sultanahmet birinci sulh cezada yapılan duruşması neticesinde, hâkim Reşit, bir ay, yirmi sekiz gün hapis cezası vermiştir.

Tayyareci İngiliz Ankaraya gitti

Birkaç gündür şehrimizde bulunan, tanınmış İngiliz kadın tayyarecisi Ledi Loç ve beraberindeki İngiliz yüzbaşısı Koningam dün Ankaraya gitmişlerdir.

Beşiktaş Halkevinde piyano dersi

Beşiktaş Halkevinden:

Beşiktaş Halkevinde Keman dersleri devam etmektedir. 15 nisan tarihinden itibaren de piyano, mandolin ve viyolonsel derslerine de başlanacaktır. İsteklilerin her gün Evimiz idare memurluğuna müracaat ederek isimlerini kayıt ettirebilirler.

25 Senenin Resimli Tarihi

—10—

Rasputin ve Çar ailesi

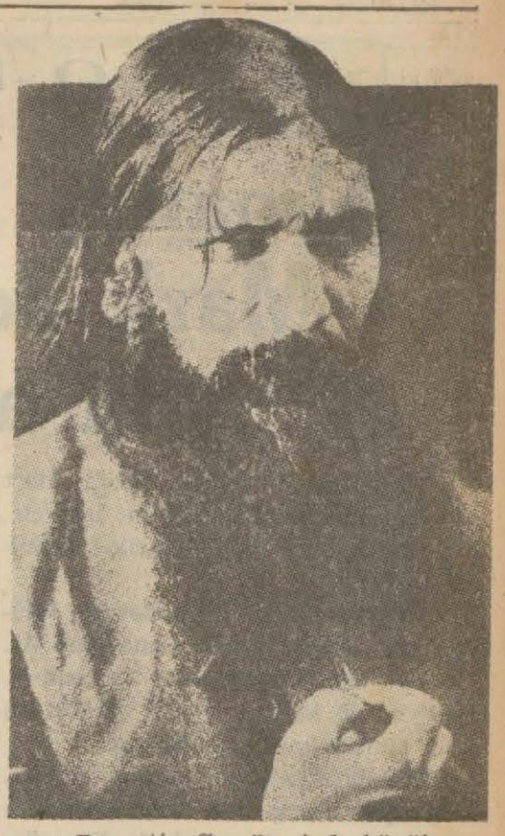

Raspotin Çar üzerinde büyük bir tesiri olan bir papazdır. 1916 da harp aleyhtarı fikirlerinden dolayı Rus Aristokratları tarafından katledilmiştir.

Istanbul belediyesi önümüzdeki beş yıl içinde neler yapacak?

Şehir plânı - Yol süsleme işleri - Kanalizasyon - Işık işleri

İstanbul belediyesi, çalışmalarından daha ziyade müsbet ve verimli bir netice alabilmek için beş yıllık bir proğram çizilmiştir. Bu proğram Şehir meclisinin önümüzdeki nisan devresi içinde tetkik ve müzakere edilecektir. Proğram, Şehir meclisince tasvib olunduktan sonra belediye reisliğince tatbik sahasına konulacaktır.

Belediyenin beş yıllık çalışma proğramı, şehrimizde yapılacak işler hakkında dikkate lâyık tasavvurları ihtiva etmektedir.

İmar plânı

Şehrin ileri planının tanzimi için getirilen mütehassıs profesör Prost çalışmaktadır. Önümüzdeki senelerde işe devamla tahminen iki sene zarfında plânı ikmal edecektir. Ve mütekip senelerde de plânının tatbikatına nezaret edecektir. Mutahassısın nezaretinde olmak üzere İmar bürosu mesaisine devam edecektir.

Belediyemizin önümüzdeki beş senelik çalışma proğramı ile onu takip edecek devrelere ait programlarını temelini bu plânla onun tatbikatı teşkil edecektir. Ancak bu tatbikat ve mesaide esas tutulan düşünce mevcut servislerin idame ve muhafazasına istinat eder. Bunların yürütülmesi şarttır. Mevcut servislerin ifasile beraber elde edilebilecek tasarruflarla varidattan husule gelebilecek fazlalık ve muhtemel yeni gelir kaynaklarının hasılatı bu beş senelik proğramda yazılı plânın tatbik ve tahakkukuna tahsis edilecektir. İleri plânın tanzimi için beş senelik 245 bin lira tahsisat ayrılmasına lüzüm hasıl olacaktır, 37 - 38 fevkalâde bütçesinin 14 üncü faslının 1 inci maddesine 40 bin lira tahsisat konmuştur. Bu seneki tahsisattan artacak miktarda bu tahsisata eklenecektir.

İstimlâk ve yol süsleme işleri

İleri plânın şumulüne girmiş ve tatbikine de başlanmış olan Gazi köprüsü inşaatı devam etmektedir. İki sene sonra da bitecektir. Bu vaziyetten istifade ederek köprüye müntehi yollarına da bir taraftan yapılması ve köprünün yapılmasında ihtiyar edilecek emek ve masrafın hayatta ve tatbikatta faidelendirilmesi zaruridir. Umumî ileri plânın çerçivesi içinde şimdiden kati yerini almış olan bu yolların açılması icabeder. Bunu açabilmek için de bu güzergâh üzerinde geri kalan istimlâkin şimdiden icrası zaruridir.

Bu yolların başlıcası ilk plânda Unkapanı - Şehzadebaşı ve Azapkapı Beyoğlu kısmıdır. Bunların tahakkuku için bu proğramın devamı müddetince kabili tahsis olarak takdir edilen senede ikiyüzer bin lira verilecektir. Yalnız bu sene eski taahhütler ve mübrem zaruretler dalayısile bütçeye bu iş için bir tahsisat konamamıştır.

Gazi köprüsü

Geçen sene müteahhide ihale edilen Gazi köprüsü inşaatı devam etmektedir. İki sene sonra ikmal edilecektir. Bu iş için tahsis edilen para (1.871.833) lira 78 kuruştur. Bu para hazırdır. İnşaat icabatı olarak bir ilâvei keşfiye hasıl olursa ayrıca nazarı dikkate alınacaktır.

Yol inşaatı

Şehir hududunun vasi bulunması ve şehre ait muhtelif hizmetler ihtiyacın tazyıkı altında birdenbire genişliyerek onların karşılanması zaruretile şimdiye kadar yol inşaatı için bütçeden mühim bir tahsisat ayrılmasına imkân bulunamamış ve ancak cüz'î tamirlerle iktifa olunmuştur. Kanalizasyon müteahhidi ile münakit mukavele hükmü önümüzdeki yılda sona ereceğinden bunu takip edecek seneler zarfında yol işi için de fazla bir tahsisat ayrılması mümkün olabilecektir. Bu suretle bedeli beş senede verilmek üzere şehrin pek mübrem, bozuk kısımlarında mühim miktarda yol inşa ve tamiratı düşünülmektedir. Bu proğramın tabiki nihayet bulunca şehirde tamir görmüş yol sathı hayli miktar artmış olacaktır. Bu proğramın tabiki için beş sene zarfında her sene bütçeye 200 bin lira konacaktır. Mübrem zaruretler dolayısile bu sene bu iş için 50 bin lira tefrik edilmiştir. Bu husus derhal tatbik sahasına geçirilebilmesi için Yüksek Meclisce Reisliğe şimdiden 850.000 liralık taahhüde girişmek selâhiyeti verilmelidir. Yol inşaatının sureti tatbikine ait proğram bağlıdır.

Bu inşaattan başka şehir hariç ve dahilinde ayrıca yol inşa ve tamiri için her sene lâakal 100 bin lira sarfedilecektir. 937 - 938 senesi için bu hususta ayrılan para 93.720 liradır.

Kanalizasyon ve umumî helâlar

Kanalizasyon müteahhidi ile yapılan mukavele ahkâmı önümüzdeki sene hitam bulacaktır. Bu müteahhit marifetile yaptırılan kanalizasyon inşaatı şehrin ihtiyacının ancak yüzde onuna tekâbül etmektedir. Şehirde natamam, bozuk ve açıkta akmakta olan daha birçok lâğımlar mevcuttur. Bunların yapılması ve mahzurlarının izalesi zaruridir. İlk plânda yapılmasına lüzum görülen kısımlar şunlardır:

(Kasımpaşa — Cin deresi, Feriköy kabristan sokağı, Kasımpaşa — Barut-hane deresi, Tahtakadı sokağı, Yüksek kaldırım, Lülecihendek, İskender cad desi Tophane — Azapkapı kollektörü değorjuvarları, Tonton sokağı, Hamalbaşı, Kalyoncu kulluğu, Tarlabaşı sağ ve sol sokakları Cihangir kanallarının ikmali, Meşrutiyet mahallesi, Feriköy - Kurtuluş kanalları Kabataş Beytülmalcı ve Mollabayırı, Şişhane yokuşu Sürpagop, Dolmabahçe — Gazhane değorjuvarları, Kadiköy Kurbağlıdere ve civarile Moda koyuna akan münhat kanallar ve tulumba tesisatı, Fatih Horhor kanalı, Fatih — Aksaray — Lâleli — Soganağa yangın yerlerinde kanal tamiri, umumi helalar, Florya mecraları ve İmar plânının tatbik edileceği yerlerin kanalları).

Bunun tahakkuku için 938 senesinden başlamak üzere bütçeye her yıl 250 bin lira tahsisat konacaktır. 37-38 bütçesinde kanalizasyonun yeni proğramı için tahsisat yoktur. İhtiyaç her tarafta tazyikını hissettirmekte olduğundan mümkün olursa hemen inşaata geçilip bu proğram çerçivesi dahilinde bedeli taksitle tesviye için riyasete teahhüt selâhiyeti verilmelidir. Proğram bağlıdır.

Umumî tenvirat

Şehir dahilinde mevcut umumî elektrik lâmbaları ihtiyaca kâfi gelmemesinden yeniden 2.100 lâmba tesisine teşebbüs edilerek işe başlanmıştır. Ve her sene tesisat ve aydınlatma masrafı olarak 85 bin lira tahsis olunacaktır. Şehrin vüsatine mebni bu lâmbalar da kâfi gelmiyeceği teemmül edilerek malî imkân hasıl olduğu takdirde bu beş senelik devre içinde daha 2000 lâmba tesisine çalışılacaktır. Bu suretle İstanbulun Umum îtenviratı mütevazi bir şekilde dahi olsa ikmal edilmiş olacaktır. Proğram sunulmuştur.

KURUN

GÜNDELİK SİYASİ GAZETE

Gazetemize gönderilen yazılar gazete ve girmek için ise, zarfının köşesine (gazete) kelimesi yazılmalıdır

Karşılık istiyen okurlar, mektuplarına 10 kuruşluk pul koymalıdırlar.

Basılmıyan yazıları geri göndermekten kıymetsiz yollanmış mektupların içine konulan paraların kaybolmasından ileri olarak çıkan yazılardan dolayı, direktörlük, üstüne soru sorgu almaz.

Günü geçmiş sayılar 10 kuruştur

Gazetemizde çıkan yazılarla resimlerin her hakkı sahibi kendisi içindir.

EKONOMİ

Almanya 30 milyon Mark değerinde yün alacak

Almanyanın tatbik ettiği dört senelik plânın tahakkukuku için en önemli noktayı yün tedariki teşkil etmektedir.

Cenubî Afrika ile akdetmiş olduğu yeni ticaret anlaşmasına göre Almanya cenubî Afrikadan mübadele yoliyle 30 milyon mark değerinde yün almağı kararlaştırmıştır.

Cenubî Afrikadan başka Almanyaya yün ihraç eden başlıca memleketler sırasile Avustralya, Yeni Zelanda, Arjantin ve Urugvaydır.

1936 yılındanberi Almanyanın yün ithalâtı azalmaktadır ve ayni yıl zarfında yukarıda sayılı memleketlerden yapılan ithalât 142.000 ton tuttuğu halde 1936 yılı ithalâtı 62.000 ton düşmüştür.

Diğer taraftan da Almanyanın Brezilya, Şili ve Perudan olan yün mübaî yaatını arttıracağı kuvvetle tahmin olunmaktadır. 1936 yılında Almanya. ya bu üç ülkeden 16.000 ton yün ithal olunmuştur.

Bu meyanda memleketimizin de Almanyaya büyük miktarda yün ih. raç ettiği ve 1936 yılı zarfındaki ihracatın 6.000 tona baliğ olduğu kaydedilmiştir.

YUGOSLAVYANIN MISIR İHRACATI

1 teşrinisani 1930 ile 28 şubat 1937 arasında Yugoslavyadan 83.490 ton mısır ihraç edildiği bildirilmektedir. Bu miktarın en büyük kısmı Avusturyaya sevkedilmiştir.

YUGOSLAVYANIN PETROL İSTİHSALİ

Yugoslavyada petrol istihsalinin vaziyeti hakkında tetkikat yapmak ve Standard Oil, Vacuum ve Shell şirketlerine verilen imtiyazın temdit veya tadilini kararlaştırmak üzere parlâmento âzasından 12 kişi intihap edilmiştir.

İNGİLTEREDE KÖMÜR İSTİHSALÂTI

İngilterede 7 senedenberi ilk defa olmak üzere haftalık kömür istihsalâtının 4 defa üstüste 5.000.000 tonu aştığı bildirilmektedir.

İTALYADA ZİRAÎ KALKINMA

İtalya hükmeti, köylünün nüfusunu arttırmak üzere çare aramakta ve ziraat ekonomisinin inkişafı için tedbir almaktadır.

Son zamanlarda buğday zer'iyatın da elde edilen müsbet neticeler dolayısile İtalya toprağının fazla bir verim kabiliyetine malik olduğu anlaşılmış ve bu yıl da hektar başına verimi bir kat daha çoğaltmak için teşebbüs edilmiştir.

Şimdiye kadar devlet 4.70 milyon hektarı kaplıyan bataklık sahaların kurutulması için 5 milyon liret sarfetmiş bulunmaktadır.

Diğer taraftan da hayvan bakımına son derece ehemmiyet verilmektedir. Ve bilhassa Habeşistanda koyun yünü istihsalâtını artırmak üzere bir şirket tesis edilmiştir. Burada tabiî yün istihsalinin yanında sütten sun'î yün imalâtına büyük bir yer ayrılacaktır.

Balık istihsalinin sürümünü temin etmek üzere balık nakliyat tarifeleri indirilmiştir. Resmî gazete de balık istihsalini arttırmak için, balıkçılara istihsale göre prim verileceğine dair bir tebligat yapılmıştır.

Bundan başka kümes hayvanatı bakımına ehemmiyet verilmesi için teşvikte bulunulmaktadır. Kümes hayvanatı ve yumurta istihsalâtı İtalyaya senede takriben 4 milyar liret gelir temin etmektedir. (320 milyar lireti yumurta istihsaline aittir). Bu meyan da fazla yumurta ihraç edebilmek havan yemleri fiyatının ucuzlatılması ve tavukların verim kabiliyetinin arttırılması icabedeceği ileri sürülmektedir.

İTALYA İKİ MİLYON ZEYTİN FİDANI DİKTİRİYOR

Haber verildiğine göre dünyada son mevsim zarfındaki zeytinyağı istihsalinin azaldığından dolayı memleketin zeytinyağı ihtiyacının tatmin edilmesi karşısında hükûmet istikbal için en radikal tedbirleri almağa karar vermiştir.

Alınacak tedbirler meyanında bir çok yeni zeytinyağı tathirhaneleri tesisine ehemmiyet verilmektedir.

Malûm olduğu veçhile Mısır ve Suriye gibi muhtelif Şark memleketlerine yapılan zeytinyağı ihracatı tamamile İtalyanın inhisarında bulunmaktadır. İtalya Tunustan aldığı yağları tathir ederek İtalyan markaları altında yeniden ihraç etmektedir.

Hükûmet halen 2 milyon zeytin fidanı dikilmesini kararlaştırmış bulunmaktadır.

Verilen söz

(6 ıncı sayıfadan devam)

tu. Hasan annesinin yanına yaklaştı. Ve yüzünü biraz ellerile okşayıp işaretle ve sonra sözle tekrar geleceğini anlattı. İsmaille birlikte kapıdan çıktılar.

Sokak kapısına gelirken merdivenin sonuncu basamağında çöküp kaldı. Birden gözlerinden yaşa benzer bir şey döküldüğünü sezen İsmail:

— Hasan, dedi. Üzülme kardeşim, geçer. Ne ağlıyorsun? Çocuk musun, karı mısın sen?

Hasanın gözleri dolu doluydu. Bir damla yaş, bir damla ışık gibi gözlerinin ucunda duruyor, uzayıp kısalarak akmak istiyor, fakat onu itecek ikinci bir damla gelmediğinden orada kalıyordu.

Yamalı kendi kendine:

— Ulan, diyordu. Şimdi sokağa çıkalım, paçozu da bir gör. Bak bakalım, nasıl yüzün gülecek

— İsmail kardeşim, sen parayı al da git. Ben gitmiyeyim.

— Hadi canım çocuk olma! Maşallah bir şeyi yok ananın. Turp gibi kadın. İhtiyarlık, bu yaştan sonra insan elbet hastalanır. Hadi yürü, yine döneriz. Ben de gûya ananı kandırmaya gelmiştim. Kadıncağız meğersem ne uysalmış.

— Hadi, çabuk gidelim öyleyse.

* * *

— Nasıl Hasan, paçozumuz nasıl?

— Yaman kadın vesselâm.

Genç ve boyalı kadın kolunu Hasanın boynuna dolayarak:

— Sen, dedi. Sağ yanıma geç şöyle. Sen hepsinden çok hoşuma gidiyorsun.

Ötekiler buna içerlediler:

— Ooo!.. Oğlum öyle haspi geçmiyelim. Bizde ana, baba evlâdıyız yahu!

Az sonra cilveler başlamıştı:

— Ne parça birader. Hani koynunda ölsem vız gelecek.

— O senin söylediğin şarkıdır, arkadaş. "Can versem kollarında.,,

Yamalı son sözü söyliyen Hasana dönerek:

— Nasıl oğlum, evdeyken gelmek istemiyordun. Şimdi yüzün gülüyor.

— Elbette. Böyle paçozların karşısında adamın somurtması kalır mı?

— Ne o İsmail, Hasan ağlıyor muydu?

Hasan, utancını örtmek için birden atıldı:

— Canım koca karı biraz hastaydı, üzüldük o kadar.

Duman Ali, kadının ensesine doladığı kolile Hasanın başını dürterek:

— Yoo, dedi. Bak ağlamayı falan kes. Karı gibi ağlayacaksan bizim içimizde işin yok.

— Son —

Radyoda kimleri dinliyoruz?

(7 inci sayıfadan devam)

dersi de aldım. Viyolonist Zeki beyden.. Fakat bu uzun sürmedi. İstidadım ve hevesim kemana idi. Notayı öğrendikten sonra kemanı elimden bırakmadım. Eğer bir şey olabilmişsem kendi kendime olmuşumdur.

— Besteleriniz var mı?

— Var ama haizi ehemmiyet şeyler değil!

— Başınızdan geçen bir macera, bir hatıra?

— Hayat zaten başta başa bir maceradır..

— Musikimiz hakkında düşündükleriniz?

— Onu bana sormayın. Üstatlara sorun.

— Kimlerin eserlerini seversiniz?

— Itrî, Dede efendi, Sadullah, Şakir ağa, tamburî İsak, Zaharya... Bunlar hepsi Türk musikisi için güzel eserler yapmışlardır.

— Alafrangayı sever misiniz?

— Severim, söyledim ya ders bile aldım. Fakat bunda da eski havaları, büyük bestekârların eserlerini severim. Alaturkada olduğu gibi alafrangada da yeni eserleri sevemiyorum.

... Daha birkaç sual soracaktım. Bay Reşat yerinden fırladı:

— Aman ne yaptık. Siz bunların hepsini gazeteye mi yazacaksınız?

— Evet üstadım, dedim. Yazacağım.

— Öyle ise rica ederim. Ne kadar kabilse o kadar kısaltınız. Hem bunlar okuyucularınızı alâkalandırmaz ki..

— Bilâkis! Okuyucularımız sizi tanımakla memnun olacaklardır.

Büyük bir tevazu sahibi olan sanatkâra veda edip ayrıldım. Arkamdan sesleniyordu:

— Rica ederim. Ne kadar mümkünse o derece kısaltın!.

Dr.
NIŞANYAN
Hastalarını hergün akşama kadar Beyoğlu, Tokatlıyan oteli yanında Mektep sokak 35 numaralı muayenehanesinde tedavi eder.
Tel: 40843

BORSA

29 3 937

Hizalarında yıldız işaretli olanlar, üzerinde muamele görenlerdir. Rakamlar saat 12 de kapanış satış fiyatları dır

PARALAR

Sterlin	618 —	Pezeta	—
Dolar	123	Mark	28 —
Frank	115 —	Zloti	22 —
Liret	125 —	Pengo	23 —
Belçika Fr	84 —	Ley	14 —
Drahmi	22 —	Dinar	50 25
İsviçre Fr	575 —	Yen	
Leva	23 —	Kron İsveç	32 —
Florin	66 —	Altın	1041 —
Kron Çek.	75 —	Banknot	248
Şilin Avus	23		

ÇEKLER

Londra	618 —	Viyana	4 2235
Nevyork	0 7910	Madrid	11 4482
Paris	17 2075	Berlin	1 9660
Milâno	15 0194	Varşova	4 1666
Brüksel	4 6950	Budapeşte	4 0050
Atina	88 43	Bükreş	108 03
Cenevre	3 47	Belgrad	34 6275
Sofya	64 4012	Yokohama	2 7740
Amsterdam	1 4440	Moskova	24 69
Prag	22 6730	Stokholm	3 1383

ESHAM

İş Bankası	24 40	Tramvay	—
Anadolu	23 75	Çimento	14 65
Reji	—	Üzüyon Del	—
Şir. Hayriy	—	Şark Del	—
Merkez Bank	23 50	Balya	—
U. Sigorta	—	Şark m. ecza	—
Bomonti	—	Telefon	—

İstikrazlar		Tahviller	
1933 T.Bor. I	20 10	Elektrik	—
» » » II	19 65	Tramvay	—
» » » III	18 85	Rıhtım	—
İstik.Dahili	95	Anadolu I	41 25
Ergani İstik	99 50	Anadolu II	41 25
1928 A M	—	Anadolu III	
S. Erzurum	95	Mümessil A	43 20

Takvim

	SALI	Çarşamba
	30 Mart	31 Mart
	17 M. rem	18 M. rem
Gün doğuşu	5 47	5 45
Gün batışı	18,32	18 33
Sabah namazı	5 00	5,00
Öğle namazı	12 19	12 18
İkindi namazı	15,52	15,52
Akşam namazı	18,32	18 33
Yatsı namazı	20 04	20.05
İmsak	4 04	4,02
Yılın geçen günleri	89	90
Yılın kalan günleri	276	275

BİR BAYAN İŞ ARIYOR

Elinde Ticaret Mektebi şehadetnamesi bulunan genç bir Bayan daktiloda veya yazı işlerinde çalışmak üzere iş aramaktadır.

Arzu edenler Kurun gazetesinde Şahin Hayriye müracaat edebilir.

Günlük RADYO Programı

ÖĞLE NEŞRİYATI:

Saat 12,30 Plâkla Türk musikisi. 12,50 Havadis, 13,05 Muhtelif plâk neşriyatı. 14,00 son.

AKŞAM NEŞRİYATI:

Saat 17,00 İnkılâp dersleri Üniversiteden naklen Yusuf Kemal Tengirşenk.

Saat 18,30 Plâkla dans musikisi. 19,30 Eminönü halkevi neşriyat kolu namına Bay Nusret Safa (Yeni çıkan eserler). 20,00 Belma ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları. 20,30 Ömer Rıza tarafından arapça söylev. 20,45 Gemal Kâmil ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları. Saat ayarı. 21,15 Şehir Tiyatrosu operet kısmı (Lüküs hayatın 3 cü perdesi).

22,15 Ajans ve borsa haberleri ve ertesi günün programı. 22,30 Plâkla sololar, opera ve opeert parçaları. 23,00 Son.

İSTANBUL BELEDİYESİ
Şehir Tiyatrosu
TEPEBAŞI
DRAM KISMI
Bu akşam saat 20,30 da
BÜYÜK HALA
Komedi 4 perde
Türkçesi: S. Moray

Üreloğ - Operatör
Dr. OSMAN ÖNER
İdrar yolları, Belsoğukluğu ve ERKEKLİK hastalıkları mütehassısı
Muayenehane: Bahçekapı Anadolu Han karşı sırasında Arpacılar Han No. 16
Ev: İstiklâl caddesi Yıldız Sineması yanında Tokat Apartımanı No. 3

Zahire Borsası

1 — İTHALÂT: Buğday 270, Çavdar 165, nohut 30, kepek 22 arpa 45, yapak 17 mısır 85, un 45, yulaf 38, tiftik 3/4 ton.

İHRACAT: Yoktur.

2 — Satışlar:

Buğday yumuşak kilosu 6 kuruş 17,5 paradan 6 kuruş 20 paraya kadar, buğday sert kilosu 6 kuruş 12,5 paradan, arpa Anadol kilosu 4 kuruş 7,5 paradan 4 kuruş 26 paraya kadar, çavdar kilosu 5 kuruş 7,5 paradan 5 kuruş 10 paraya kadar, mısır sarı kilosu 4 kuruş 27,5 paradan 4 kuruş 35 paraya kadar, yulaf kilosu 4 kuruş 30 paradan, keçi kılı tabak kilosu 31 kuruştan 33 kuruş 20 paraya kadar, tiftik deri kilosu 100 kuruştan, yapak Anadol kilosu 58 kuruştan, Sansar derisi çifti 2500 kuruştan 3000 kuruşa kadar, varşak derisi çifti 1000 kuruştan 2000 kuruşa kadar, kunduz derisi çifti 1250 kuruştan 1600 kuruşa kadar, tilki derisi çifti 550 kuruştan 2200 kuruşa kadar, porsuk derisi çifti 550 kuruştan 600 kuruşa kadar, çakal derisi çifti 240 kuruştan 250 kuruşa kadar.

3 — TELGRAFLAR:

Şikago: Buğday Hartvinter mayıs tahmili buşeli 142 7/8 sent. ki. 6 kr. 63 santim. Vinipek buğday Manitoba mayıs tahmili buşeli 147 7/8 sent ki. 6 kr. 87 santim.

Beyoğlu Vakıflar Direktörlüğü ilânları

Sıra No:	Esamii Hayrat	Cadde ve So:	Hududu	vakfı	Ne nam ile yat edildiği	Vakfın nevi	Bulunduğu hal
1202 — 530	Meşruta hane arsası.	Müezzin oğlu sokağı	Şarken Rum kilisesi garben Müezzin oğlu sokağı cenuben ayni vakıfdan 6 cedit No: lu kayyumu evvel meşruta hane arsası şimalen ayni vakıfdan 10 cedit N. müezzini sani meşruta hane arsası.	Abdülmecit Han hazretleri...	Ortaköy camii şerif kayyumu sani meşruta hane arsası.	yeni Fener eski müezzin.	arsa
						yeni 6	eski 3
1203 — 531	:	:	Şarkan Rum kilisesi garben Müezzin oğlu sokağı, cenuben ayni vakıfdan 8 N. kayyumu sani meşruta hane arsası şimalen ayni vakıfdan 12 cedit N. imamı sani meşruta hane arsası.	:	Ortaköy camii müezzini sani meşruta hane arsası.	: 8	5
1204 — 532	:	:	Şarkan Rum kilisesi garben Müezzin oğlu sokağı, cenuben ayni vakıfdan 10 N. müezzin sani meşruta hane arsası şimalen ayni vakıfdan 14 C. No: müezzin evvel meşruta hane arsası.	:	Ortaköy camii şerifi imamı sani meşruta hane arsası.	: 10	7
1205 — 533	:	:	Şarkan Rum kilisesi garben Müezzin oğlu sokağı, cenuben ayni vakıfdan 12 C. No: imamı sani meşruta hane arsası şimalen Ömer ustanın 74 No: lu dükkânı ve bazan Abbas efendinin cedit 18 N. hanesi.	:	Ortaköy camii şerifi müezzin meşruta hane arsası.	4	9 11 13

Yukarıda evsafı yazılı 4 parça arsanın vakfı namına tescili Evkaf idaresinden istenilmektedir. Tapuda kaydı bulunamayan bu yerler hakkında tasarruf iddiasında bulunanlar varsa on beş gün zarfında Beşiktaş tapu sicil muhafızlığına müracaat eylemesi ilân olunur. (1676)

CENGİZ GELİYOR!

"Baba,, matem tutuyor: "Oğlu,, nun ölümünden kendisini mes'ul görüyor

Cucinin neden öldüğü, hiç anlaşılamadı. Bu esrarengiz ölüm, esrarengizliğini bugüne kadar muhafaza ediyor.

Cengiz Han, içinde Cucinin matemini, kendisi de ölünceye kadar, tuttu. Yaşlı çetin adam, yas içerisinde, kan kırmızı büyük çadırına kapanmış olarak, bu en sevgili "oğlunu,, düşünürken, kendi kendisini de müahaze ediyor, hattâ onun ölümünden kendisini mes'ul tutmağı yerinde görüyordu. Cengiz, şu mülâhazaya saplanıp kaldı: Cuciden şüphelenerek, onun hakkında kötü şeyler aklından geçirdiğinden, görünmez, tek ve "Kadırı Mutlak,, Mâbut, işte kendisini bu suretle cezalandırmıştı; en sevgili "Büyük oğlunu,,, kendisinin "Kudretlilerin en kudretlisi,, olarak "Astığı astık, kestiği kestik,, hükmettiği yeryüzünden, yukarıya, gök yüzüne çekip alıvermişti!

Cengiz Han, şöyle diyordu:

— Bu sevgili çocuk aleyhinde bir fikre kapıldığımdan dolayı, kendimi hiç bir vakit affetmiyeceğim. Ondan şüphe ettim, ona karşı itimatsızlık gösterdim, onun üzerine yürümeğe kalkıştım. Bu yüzden, ben sebep oldum ölümüne!.. Aslâ affetmiyeceğim kendimi aslâ!

* * *

Cucinin 'kardeşleri,,, müthiş bir sukutuhayale uğradılar. Onlar, şimdi Cucinin mirasına konacaklarını ummuşlardı. Halbuki, iş umdukları gibi çıkmadı. Cengiz Han, haksızlığını her cepheden tamir etmek istiyordu. Mümkün olduğu kadar. Derhal, gayet sarih olarak bildirdi: Yaşadığı zaman Cuciye ait olan bütün şimal vilâyetleri, her zaman Cucinin varislerine ait olacaktır. Bu miras, oğuldan oğula, torundan toruna, sonuna kadar intikal edecektir. İleride her türlü suitefehhümün, münazaanın, tevil ve tefsirin önüne geçmek maksadile de, bu hususta bir kanun isdar etti. Bu hususî kanun, o kadar itinalı ve teferruatlı hazırlanmış ,o kadar incelenerek türlü maddeler tesbiti suretile ortaya konulmuştu, ki bu formüle edilişe karşı, bunu günün birinde değiştirmek veyahut da bir vasiyetname sayıp üzerinde münakaşalar yürütmek, imkânsızdı. Kanun, o kadar ibramsız o kadar vuzuhlu görünüyordu!

Baba, öteki memleketleri de diğer üç oğlu arasında taksim etti. Bu diğer üç oğlu, Hanın arzu edebileceği en iyi oğullardı. Kendisine karşı hiç güçlük çıkarmağa yeltenmezler, daima itaat gösterirler, hürmetkâr davranırlar ve üstelik, sert, atılgan, cesur birer muhariptirler. Fakat, bütün bunlara rağmen, Cengiz Han, o itaatsiz, yumuşak huylu, harpten müteneffir ve hattâ belki de

— 40 —

"Kanı kendi kanına yabancı,, olan "en büyük oğlunu,,, en çok seviyordu, işte! Kaybettiği Cuciyi! Dünyaya gelişi gibi, dünyadan gidişi de "Umulmıyan,, ı!

* * *

Mongol ırkının imparatoru, ölümünden sonra olacak şeyleri, şimdi eskisinden daha mütekâif ve daha sık ve sıkı düşünerek, yapılacak şeyleri de daha etraflı tasarlıyordu.

Kendisinin yerine "Ulu Hakan,, kim olacak? Ölümünden sonra kendi yerine geçecek kimseyi, bir kurultaya bırakıyor. Bu noktada talimat vermiyor, nizam ortaya koymuyor. Varsın, mutat kimselerin iştirakile yapılacak bir devlet toplantısında "Ulû Hakan,, seçilsin! Bu mühim mes'ele için hiç bir kanun isdar etmemekle beraber, maiyeti erkânile gayet hususî ve mahrem konuşmalarında, arada sırada bazı mülâhazalarını ağzında geveliyor. Arada sırada, şöyle bir sırasını getirerek, oğullarının en sevimli ve popüleri olan Ogatayın, ihtimal günün birinde "Ulû Hakanlığa,, uygunlaşacağını, lâyıklaşacağını söylüyor. Bu düşüncesini, gûya ağzından kaçırır gibi söylüyor. Diğer oğlu Cagatay, kendisine hulûl edilemez, zihni çelinemez, akıllı bir adamdır; ihtimal o, "Yasa,, nın bütün maddelerinin bekasını, hükmü icra edilmesini temin işini başarır, bu hususta uyanık durur. Ve üçüncü oğlu, en küçükleri Tului, bu sevgili oğlu da muhtemeldir, ki ordunun başkumandanlığını ele alabilir.

* * *

Bütün bunları, üçünün de babaları Cengiz Han söylüyor. Fakat, gayet hususî ve mahrem mahiyette, maiyeti erkânile sohbet yollu konuşmalarda, şöyle bir sırasını getirip, ağzından kaçırır gibi yaparak... Plânsız bir ihsasmış gibi. Yoksa, "Ulû Hakan,, ın seçilmesini, esas itibarile müstakbel bir kurultayın mukarreratına bırakmış bulunuyor. Devleti idare edecek başla beraber, yasanın hükmünü icra edecek, ordaya kumanda edecek başların seçilmesini de: Topyekûn müstakbel "Devlet toplantısı,, na havale!

* * *

Fakat, Cengiz Hanın malı mülkü, serveti hususunda, davranışı, biraz başka türlü: Bu hususta, "karanlıkta meşale ile uzun uzadıya araştırma yapmıyor.,, Bu tabirle ifade olunabilecek olan tereddütler geçirmiyor. Cengiz Han, bütün memleketi, severleri ve orduyu, kendi şahsî malı, mülkü, serveti addediyor. Toprak kendisinin, hayvanlar kendisinin, biniciler kendisinin! Bunlar hakkında re'sen mukarrerat ittihaz edebilir; bunlar hakkında mukarrerat ittihaz ederken, "Devlet toplantısı,, na ihtiyacı yok!

* * *

Mamafih, bu meselede eski Mongol adetine riayet ediyor. Bu adete göre, baba henüz yaşarken, zamimeten elde ettiği şeyler, büyük ve ortanca oğullarına düşüyor. En küçük oğlu da, ancak babasının ölümünden sonra mirasa konuyor. O zamana kadar da babasınm yanında kalıyor. Ve onun mirası, babasının en esaslı şeyleri!

Bu Mongol adetine göre, Cengiz Hanın mirası meselesinde, vaziyet, aşikârdır. Cagatay, garp taraflarında zapt ve ilhak olunan yerleri; Ogotay, Şark taraflarında zapt ve ilhak olunan yerleri ve Tului de, Cengiz Hanın ölümünden sonra, öz Mongol memleketlerine mirastan hisse olarak temellük edeceklerdir; o, bundan başka, orduya, hayvan sürülerine ve babasının tekmil hazinesine de malik olacaktır!

(Arkası var)

Istanbul Belediyesi Ilânları

Senelik muhammen kirası 12 lira olan Kantarcılarda Kepenekçi Sinan mahallesinde Kepenekçi Sinan medresesinin 2 N. lı odası 938 ve 939 seneleri Mayıs sonuna kadar kiraya verilmek üzere açık artırmaya konulmuştur. Şartnamesi Levazım Müdürlüğünde görülebilir. İstekli olanlar 90 kuruşluk ilk teminat mektup veya makbuzu ile 13—4—937 salı günü saat 14 de Daimî Encümende bulunmalıdırlar. (İ) (1770)

Akay işletmesi Müdürlüğünden:

İdaremizin malı olup Haliçte Cami altında karada parçalanmış bir halde bulunan — 7 — No. lu mavunası açık arttırma ile satışa çıkarılmıştır.

İhalesi 7—4—937 çarşamba günü saat 15,00 te Galatadaki İdare Merkezinde yapılacaktır. (1653)

Akay işletmesinden:

1. — Yalova Kaplıcalarında inşaatı ikmal edilmekte olan otelin ahşap mobilyasiyle perdeleri için kapalı zarf ile yapılan münakasa neticesinde alınan son fiat (26.800) lira haddi itidalde görülmediğinden bu işin ihalesi açık eksiltme suretile yapılmasına karar verilmiş ve eksiltmeye iştirak şartı tahfif edilmiştir.

2. — Muvakkat teminat yukarıda yazılı mikdardan aşağı olarak her talibin teklif edeceği fiyatın yüzde yedi buçuğudur.

3. — Eksiltme 1—Nisan—1937 tarihli perşembe günü saat 16 da başlıyarak 17 de bittiği takdirde 17 de karar verilecektir. Eksiltme Karaköyde İdare merkezinde şefler encümeninde yapılacaktır.

4. — Şartname, keşif ve resimleri görmek ve mütemmim malûmat almak isteyenlerin idare levazım Şefliğine müracaatları. (1655)

Istanbul Orman Direktörlüğünden:

1 — Zaraat Vekâleti hesabına malzemesi Orman İdaresi tarafından verilmek üzere nümune ve şartnamesi veçhile 43700 adet defter 181500 adet cetvel 14000 adet cildin tab ve teclidi kapalı zarf usulile münakasaya konulmuştur.

2 — Bunların ihale tarihinden itibaren bir ay zarfında tap ve teclidi ile Orman İdaresine teslimi şarttır.

3 — İlân 30—Mart—937 tarihinden 13—Nisan—937 tarihine kadar on beş gündür. Yevmü ihale 13—Nisan—937 tarihine müsadif Salı günü saat 16 da Orman Direktörlüğünde müteşekkil komisyon marifetile icra edilecektir.

4 — Bunların tab ve teclidi muhammen bedellerine göre muvakkat teminatı 285 liradır. Talip olanların ihale tarihinden bir saat evvele kadar artırma ve eksiltme kanununa tevfikan zarflarını komisyona teslim etmeleri, bu saatten sonra verilecek zarflar kabul edilmiyecektir. (1758)

Devlet Basımevi Direktörlüğünden:

Pazarlıkla satın alınacak iki devirli tipo makinesi için şartnamede bazı maddelerde değişiklik yapılmadıkça iştirak edilmiyeceği bir kaç firma tarafından ileri sürülmüş olmasından ötürü istenilen tadilât icra edilerek pazarlığın 8 Nisan 1937 Perşembe günü saat 15 e bırakıldığı ilân olunur. (1772)

Dahiliye Vekâletinden:

1 — Yenişehirde Devlet mahallesinde Vilâyetler evinin haricî projektör tesisatı kapalı zarf usulile eksiltmeye konmuştur.

2 — Eksiltme 14—4—937 tarihinde Çarşamba günü saat 15,30 da Vekâlet binası içinde toplanan Satınalma Komisyonunca yapılacaktır.

3 — Muhammen keşif bedeli 11276 lira 90 kuruştur.

4 — Muvakkat teminat 845 lira 77 kuruştur.

5 — İstekliler bu baptaki şartnameyi vesair fennî vesaiki Vekâlet Levazım bürosundan bilâbedel alırlar.

6 — İsteklilerin 14—4—937 tarihinde Çarşamba gününde saat 14,30 za kadar teklif mektuplarını satınalma komisyonu reisliğine vermeleri ve makbuz almaları icap eder.

7 — Posta ile gönderilecek teklif mektuplarının altıncı maddede yazılı saate kadar reisliğe gelmiş bulunması şarttır. Postada olacak gecikmeler muteber değildir. Dış zarfların mühür mumu ile iyice kapatılmış olması şarttır.

(1750) (1750)

Cengel kitabı

Rudyard Kipling'de dilim ze çeviren: Nurettin Artam

İngiliz edebiyatının şaheserleri arasında olan bu eser Ulus neşriyatı arasında çıkarılmıştır.

KİRALIK APARTIMAN

Beşiktaş Vakıf akarlar idaresinden: Beşiktaşta ikinci Abdülhamit vakfı akarlarından olup ahiren apartıman haline konulan 86/1, 68/2, 86/3 numaralı üç daire açık artırma suretile kiraya verilecektir. Üç daireden ikisi dörder ve birisi üç odalıdır. Her dairenin hamamı, mutfağı, elektrik, su ve havagazı tesisatı vardır. Teferruatı sairesi tamamdır. Müzayede ve ihalesi 12—4—937 pazartesi günü saat 13 den 15 şe kadar Beşiktaşta akaretlerde 54 numaralı mütevelli kaymamaklığında yapılacaktır. Görmek ve şeraitini anlamak isteyenlerin her gün saat 9 dan 12 ye ve 14 den 16 ya kadar mütevelli kaymakamlığına müracaat etmeleri.

Dr. Ihsan Sami

öksürük şurubu

Oksürük ve nefes darlığı boğmaca ve kızamık öksürükleri için pek tesirli ilâçtır. Her eczanede ve ecza depolarında bulunur.

TEDAVÜLDEN ÇEKİLEN PARANIZ HİÇBİR CİHETLE SİZİ İLERLETMEZ.

ONU BANKAYA YATIRINIZ

HER TÜRLÜ İZAHATI GİŞELERİMİZDEN ALINIZ

HOLANTSE BANK ÜNİ N.V.

KARAKÖY. PALAS ALALEMCİ HAN

RADYO MAKİNALARI İÇİNDE EN BÜYÜK MUVAFFAKİYETİ ELDE EDEN YALNIZ

MINERVA-RADIO

LARIDIR.

Kürreiarz üzerinde radyo birinciliği rekorunu kıran **MİNERVA** radyolarını alanlara sorun dinleyin tecrübe edin öyle alın. Beş yaşında bir çocuğun dahi idare edebileceği kadar kullanılması kolay ve saniyede dünyanın her tarafını ayağınıza getirecek kuvvette bir radyo makinasıdır.

UMUMİ VEKİLİ:

ABDURRAHMAN IMRE

Bahçekapı: Hasan Ecza deposu üzerinde telefon: 23521

Türk Hava Kurumu
Büyük Piyangosu

Şimdiye kadar binlerce kişiyi zengin etmiştir

6. ıncı keşide 11 Nisan 937 dedir.

Büyük ikramiye: 200.000 Liradır.

Ayrıca: 40.000, 25.000, 20.000, 15.000 10.000 liralık ikramiyelerle (50.000 ve 200 000) liralık iki adet mükâfat vardır.

Dikkat:

Bilet alan herkes 7/Nisan/937 günü akşamına kadar biletini değiştirmiş bulunmalıdır. Bu tarihten sonra bilet üzerindeki hakkı sakıt olur.

YF TURAN

Sahibi: ASIM US

Neşriyat Direktörü: Refik Ahmet Sevengil

Istanbul Gümrüğü Başmüdürlüğünden:

Gümrük Satışından: 1560 kilo man tar tapa, 794 kilo Pamuk mensucat, 550 kilo mazotla müteharrik motör, 203 kilo pamuk çorap, 80 kilo kutuda pedra, 34 kilo Alkolsüz uçan yağ, 22.200 kilo dolu sinema şeridi, 12.200 kilo yüzü ipek içi pamuk yastık, 755 adet keçe şapka, 250 metre mikâbı Asit sülfürim'in münakasa gazetesinin 25—3—937 günlü nüshasile ilân edildiğini ve ihale günlerinde de ayrıca küçük satışlarda olduğu ilân olunur. (1623)

Devlet Demiryolları ve Limanları işletme Umum idaresi ilânları

Muhammen bedellerile mikdar ve vasıfları aşağıda yazılı (7) gurup malzeme ve eşya her gurup ayrı ayrı ihale edilmek üzere hizalarında yazılı gün ve saatlerde Haydarpaşada gar binası dahilindeki komisyon tarafından açık eksiltme ile satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin hizalarında yazılı muvakkat teminat ve kanunun tayin ettiği vesaikle birlikte eksiltme günü saatine kadar komisyona müracaatları lâzımdır. Bu işe ait şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır.

1 — 47 kalem (kilit, menteşe, ispanyolet, kapı kolu, kapı yayı, çelik bilya, kayış raptiyesi gibi) hırdavat malzemesi: Muhammen bedeli 2496 lira 99 kuruş ve muvakkat teminatı 187 lira 28 kuruş olup açık eksiltme 5. 4. 37 pazartesi günü saat 10 da yapılacaktır.

2 — 600 kilo kara döşemeci çivisi, 550 kilo galvanize tavan örtüsü çivisi, 220 kilo camcı ve modelci çivisi, 10 kilo bakır çivi 20 kilo Elektrik için izole çatal çivi muhammen bedeli 729 lira 10 kuruş ve muvakkat teminat: 5469 kuruş olup açık eksiltme 5—4—37 Pazartesi günü saat 10 da yapılacaktır.

3 — 50 adet moletsiz bilet kompostörü muhammen bedeli 1500 lira ve muvakkat teminatı 112 1/2 lira olup açık eksiltme 5—4—37 pazartesi günü saat 10 da yapılacaktır.

4 — 3250 adet muhtelif şekil ve eb'atta boya fırçası muhammen bedeli 2404 lira ve muvakkat teminatı 180 lira 30 kuruş olup açık eksiltme 8. 4. 37 perşembe günü saat 10 da yapılacaktır.

5 — 10 adet 20 metrelik çelik mesaha şeridi muhammen bedeli 396 lira ve muvakkat teminatı 2970 kuruş olup açık eksiltme 8—4—37 perşembe günü saat 10 da.

6 — 100 kilo târanmış kenevir, 400 kilo ince 100 kilo kalın ambalâj sicimi, 500 kilo bilet sicimi, 1000 kilo 1 1/2 m/m İngiliz sicimi muhammen bedeli 2435 lira ve muvakkat teminatı 182 lira 63 kuruş olup açık eksiltme 8. 4. 37 perşembe günü saat 10 da. (1485)

Haydarpaşa Limanı arazisinde kâin eski Rıhtım binasındaki 5 No. lu yazıhane aylığı muhammen 2500 kuruş mukabilinde ve bir sene müddetle açık arttırma suretiyle kiraya verilecektir. Açık arttırma tarihi 8—4—1937 ve saat 15 te Haydarpaşa Devlet Demiryolları Birinci İşletme Müdürlüğünde icra edilecektir. Taliplerin muhammen bedelin yüzde yedi buçuk muvakkat teminat akçasiyle gereken kanunî vesaik ile beraber mezkûr gün ve saatte hazır bulunmaları ilân olunur. (1695)

5—4—37 tarihinde eksiltmeye konan 10.000 Kg. külçe kurşun ile 700 kilo bilet kurşununa ait eksiltme görülen lüzum üzerine feshedilmiştir.

Keyfiyet alakadaranca malûm olmak üzere ilân olunur. (1720)

KUMBARA

BİRE 1000 VEREN TARLADIR

TÜRKİYE ZİRAAT BANKASI

Dahiliye Vekâ'etinden:

1. — Vekâletin Bodrum kat koridorlarında beton direkler arasında yaptırılacak arşiv dolapları açık eksiltmeye konmuştur.

2. — Yapılacak dolaplar 205,05 metre murabbaıdır.

3. — Eksiltme 31—3—1937 tarihinde çarşamba günü saat 15,30 da Ankarada Yenişehirdeki Vekâlet binası içinde toplanan satınalma komisyonunca yapılacaktır.

4. — Muhammen keşif bedeli 3731 lira 91 kuruştur.

5. — Muvakkat teminat 279 lira 90 kuruştur.

6. — İstekliler bu işe dair eksiltme şartnamesini vesair evrakını Vekâlet levazım Bürosundan parasız alırlar.

7. — İsteklilerin 31—3—937 gününde muayyen saatte teminatlarını ve belgelerini hâmilen komisyona müracaatları ilân olunur. (588) (1445)

Jandarma Genel Komutanlığı Ankara Satınalma komisyonundan:

Bir tanesine (340) kuruş kıymet biçilen (2300) tane vasıf ve örneğine uygun kilim 15—4—1937 Perşembe günü saat onda kapalı zarf eksiltmesile satın alınacaktır. Şartnamesi parasız komisyondan alınabilecek olan bu eksiltmeye girmek isteyenlerin (586) lira (50) kuruşluk teminat ve şartnamede yazılı belgeleri muhtevi teklif mektuplarını belli gün saat dokuza kadar komisyona vermiş olmaları. (727) (1716)